

VERSLAG van de vergadering van de commissie Ruimte, Groen en Water d.d. 18 mei 2009 in het Provinciehuis

Aanwezig:

Dhr. G.J. v.d. Werff (voorzitter), dhr. J. Binnekamp (gedeputeerde), dhr.drs. R.W. Krol (gedeputeerde), dhr. E.R.M. Balemans (VVD), mw.drs. T. Beukema (GroenLinks), mw. drs.W.A. Bodewitz (PvdD), mw. L.C. Dekkers-Raadsen (CDA), mw.drs. R.K. Dik-Faber (ChristenUnie), dhr.drs. P.W. Duquesnoy (SP), mw.mr. K.J. Fokker (PvdA), dhr.drs. C. de Heer (ChristenUnie), dhr.mr. P. Kelder (VVD), dhr. J.F.M. Kloppenborg (GroenLinks), dhr. J. van de Lagemaat (SGP), mw. D. Lamers-Tiecken (VVD), dhr.ir. R.J. Martens (PvdA), dhr. P. Seldenrijk (CDA), dhr.ir. T. Snyders (Mooi-Utrecht), mw.ir. A.A. Swets (CDA), dhr. T.R. Weijers (D66), dhr.ir. B.A. Witteman (SP);

Met kennisgeving afwezig: mw.drs. N. van Gemert (SP), dhr.drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA) en dhr.drs. R.E. de Vries (D66);

Van ambtelijke zijde aanwezig: dhr. L. Graafhuis (griffier), dhr.drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom. De berichten van verhindering worden doorgenomen. Gezien de zeer uitgebreide agenda verzoekt hij de commissie mee te werken aan een vlotte afhandeling van de agendapunten. Om dat te bevorderen zal de spreektijdenregeling worden gehanteerd. Gedeputeerde Krol moet de vergadering om 17.30 uur verlaten, wegens een vergadering met minister Cramer.

2. Ingekomen stukken

1. RGW 56, dhr. Van Baalen: overtreden regelgeving Oud Over 108 Loenen: wordt voor kennisgeving aangenomen.
2. RGW 57, gemeente Montfoort inzake reactie structuurvisie Woerden 2009-2030
3. RGW 60, goedkeuringsbesluit bestemmingsplan bedrijventerrein Woudenberg: wordt voor kennisgeving aangenomen.
4. RGW 63, provinciale beschouwing zienswijzen ontwerp aanwijzingsbesluiten Natura 2000: wordt voor kennisgeving aangenomen.
Mevrouw Bodewitz vraagt het volgende mee te nemen in de provinciale beschouwing zienswijzen ontwerp aanwijzingsbesluiten Natura 2000 (wanneer deze notitie nog niet is verzonden):
Punt 4, jacht en schadebestrijding: de PvdD vindt het juist wel belangrijk dat wordt nagegaan wat de effecten zijn van jacht- en schadebestrijding in de Natura 2000 gebieden. Dat moet niet als bestaand gebruik worden gezien maar steeds opnieuw worden overwogen. Zij vraagt of het document reeds verzonden is.
5. RGW 64, van de heer Kranenberg inzake baggerstort in Vathorst Amersfoort: wordt voor kennisgeving aangenomen.

6. RGW 67, beantwoording statenvragen over hoogspanningslijnen: wordt voor kennisgeving aangenomen. Mevrouw Dik vraagt hoe de commissie hier aankijkt tegen een informatiessesie over dit onderwerp?.
De voorzitter zal hierop terugkomen bij de behandeling van de termijnagenda.
7. RGW 79 van mw. Pennarts inzake de firma J. Snel te Montfoort; wordt voor kennisgeving aangenomen.
De heer Kloppenborg stelt voor om de thematiek rond de ontwikkeling van bedrijventerreinen in het westelijk deel van de provincie als apart agendapunt in de provincie RGW te bespreken. Problemen doen zich voor in Montfoort, Oudewater en in Woerden en zijn fractie wil in de commissie bespreken hoe de huidige impasse kan worden doorbroken.
Mevrouw Dik ondersteunt het pleidooi van GroenLinks van harte. De noodzaak van provinciale regie bij regionale bedrijventerreinen wordt door vele signalen duidelijk aangetoond. Mevrouw Lamers sluit zich aan bij het verzoek van GroenLinks en de ChristenUnie. Bij voorkeur moet ook de commissie MME worden uitgenodigd wanneer het onderwerp bedrijventerreinen in de commissie RGW wordt behandeld.
De heer Krol wil het voorstel in twee delen splitsen. Er zijn gemeenten die behoefte hebben aan nieuwe bedrijventerreinen, maar deze in hun toekomstige ruimtelijke plannen op ongewenste plekken situeren. De provincie heeft al in streekplan/structuurvisie/beleidsvisie aangegeven wat al dan niet wenselijk is. Hij ontraadt P.S. daar opnieuw over in discussie te gaan omdat dit gemeenten ten onrechte de indruk kan geven dat discussie over bedrijventerreinen opnieuw mogelijk is. Beter is het als provincie vast te houden aan eigen geformuleerd ruimtelijk beleid. Daarmee wordt duidelijk dat er in landelijk gebied 2 en in het nationaal landschap Het Groene Hart geen nieuwe bedrijventerreinen tot stand kunnen komen. Daarnaast is er in Utrecht-west evident een ruimtelijk vraagstuk op het gebied van bedrijventerreinen. Het zou goed zijn om als provincie na te denken over de vraag waar in Utrecht-west nieuwe ontwikkelingen gecoördineerd tot stand kunnen komen, in samenwerking met gemeenten. De provincie zou hier een regiefunctie kunnen vervullen.
De voorzitter heeft van mevrouw Dik en de heer Kloppenborg begrepen dat ook het element van de verrommeling van de bedrijven in dit vraagstuk moet worden meegenomen. De heer Kloppenborg geeft aan dat hij pleit voor duidelijk provinciale regie waarmee de huidige impasse kan worden doorbroken, met in achtneming van het tegengaan van verrommeling. Hij vraagt G.S. dienaangaande om een voorzet.
De voorzitter zal dit opnemen met de gedeputeerde. Dit onderwerp zal in ieder geval voor een volgende vergadering van de commissie RGW worden besproken.
8. RGW 83, afschrift B&W De Bilt inzake golfbaanlocaties; wordt voor kennisgeving aangenomen.
9. RGW 84, van dhr. J. Binneveld betreft Ruimte voor de Lek; zie bij agendapunt 9.
10. RGW 89, Het Utrechts Landschap inzake Ruimte voor de Lek: zie bij agendapunt 9.
11. RGW 90, Staatsbosbeheer inzake Ruimte voor de Lek: zie bij agendapunt 9.
12. RGW 85, beantwoording vragen PvdA over realisatie projecten uit het programma uitvoering KRW maatregelen: wordt voor kennisgeving aangenomen.
13. RGW 86, beantwoording vragen PvdD over vispasseerbaar maken van poldergemalen
Mevrouw Bodewitz laat weten dat haar fractie overweegt dit punt te agenderen voor een volgende vergadering. Dat hangt af van gesprekken die met waterschappen worden gevoerd.

14. RGW 87 NMV met reactie op Natura 2000; G.S. zullen dit afdoen met afschrift naar commissie RGW.
15. RGW 88 inzake beantwoording vragen PvdD over Faunabeheerplan 2009-2014. Mevrouw Bodewitz constateert dat vele vragen van haar fractie niet zijn beantwoord; om die reden verzoekt zij dit onderwerp te agenderen voor de volgende vergadering. De voorzitter constateert vervolgens dat de overige fracties dit verzoek niet steunen. Mevrouw Bodewitz laat weten dat zij alsnog aanvullende vragen over het Faunabeheerplan zal stellen.
16. RGW 91 verslag 4 maart 2009 bijeenkomst Groot Mijdrecht Noord: wordt voor kennisgeving aangenomen.
17. RGW 92 NMU inzake borging kwaliteiten Nationaal Landschap het Groene Hart; wordt voor kennisgeving aangenomen.
18. RGW 93 beantwoording vragen van de PvdA over Plas Gravenbol; wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Verslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 6 april jl.

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld, met in achtneming van de opmerking dat ook de PvdA het voorstel van GroenLinks heeft gesteund om het AVP als thema aan te melden voor het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer (zie pag. 1).

- * Naar aanleiding van pag. 2 vraagt mevrouw Fokker zich af deze commissie, evenals de commissie MME, de tussenevaluatie beleidskader Bagger ter bespreking ontvangt.
- * Naar aanleiding van pag. 15, vragen van de PvdA over de voortgangsrapportage N2000/TOP-aanpak, merkt mevrouw Fokker op dat niet alle vragen van de PvdA zijn beantwoord. De voorzitter zal doorgeven dat alle vragen moeten worden beantwoord.
- * Naar aanleiding van pag. 15, uitwerking Ecologische Doelen Groene Ruggengraat Venen-Vechtstreek, vraagt mevrouw Fokker om agendering van dit agendapunt. De voorzitter constateert dat dit verzoek alleen door GroenLinks en de PvdD wordt gesteund, maar niet door de meerderheid van de commissie. Mevrouw Fokker verzoekt ook het convenant, dat over de Groene Ruggengraat is gesloten, t.z.t. te betrekken bij de bespreking van dit agendapunt in de commissie. De heer Krol zegt toe dat het convenant Groot Wilnis/Vinkenveen naar de commissie wordt gezonden. Het gaat hier om een klein deel van de Groene Ruggengraat, maar bevat wel de operationalisering van de ecologische criteria. Dat bevordert integrale bespreking en voorkomt wellicht een aparte informatiebijeenkomst over dit onderwerp.

De heer De Heer vraagt voortaan een duidelijke scheiding aan te brengen tussen onderwerpen waarover informatie nodig is en onderwerpen die om debat vragen. Nu passeren in korte tijd vele verzoeken de revue, die vooral betrekking hebben op informatie-uitwisseling maar niet op een politiek debat. In de voorbereiding van de commissievergadering moet worden nagegaan of het om informatie of om een debat moet gaan. In dat laatste geval moet het onderwerp voor de commissie geagendeerd worden.

De voorzitter beaamt dat het beter is dergelijke vragen al in de voorbereiding mee te nemen.

4. Mededelingen

De heer Binnekamp memoreert de discussie die gaande is tussen AGV en RWS en HDSR en RWS over de baggerproblemen in de Vecht en de Hollandse IJssel Hij heeft van RWS vernomen dat deze kwestie op de lange baan wordt geschoven omdat voor de baggerwerkzaamheden geen budget meer

beschikbaar is (€ 80 miljoen voor de Vecht en € 30 miljoen voor de Hollandse IJssel) als gevolg van de bezuinigingsoperatie die in Den Haag gaande is. Zodra hij meer details weet zal hij de commissie daarover informeren.

De voorzitter kondigt een uitstapje in het kader van Natura 2000 aan voor de commissie RGW, dat na het reces zal plaatsvinden. In informele sfeer zal per boot de Botshol worden bezocht. T.z.t. volgt een uitnodiging.

6. Termijnagenda

Naar aanleiding van het verzoek van de ChristenUnie om een informatiebijeenkomst over de hoogspanningslijnen, zegt de voorzitter toe dat dit verzoek aan de Termijnagenda zal worden toegevoegd. De informatiebijeenkomst zal na de zomer plaatsvinden.

De heer Kloppenborg vraagt naar de schriftelijke antwoorden inzake samenwerkingsagendaproject Oudewater in verband met fabriek Hollandse IJssel. Hij heeft deze nog niet ontvangen. Hij begrijpt dat er op 29 mei a.s. een werkbezoek naar deze fabriek is gepland. De voorzitter zal nagaan of de vragen van GroenLinks over dit onderwerp spoedig kunnen worden beantwoord.

Mevrouw Beukema constateert dat het onderwerp stand van zaken prioritaire gebieden voor de vergadering van 22 juni wordt geagendeerd, echter, zij heeft eerder begrepen dat de commissie in die vergadering besluiten zal nemen over de begrenzing van de prioritaire gebieden. Zij vraagt of er vertraging is opgetreden in het behandelen van het besluit. De heer Krol antwoordt dat er een voorstel over prioritaire gebieden is opgesteld dat ter inspraak aan de samenleving is aangeboden. De reacties worden verwerkt en G.S. zullen daarover nog voor de zomer een besluit nemen maar de besluitvorming van P.S. zal na de zomer plaatsvinden. Dat hangt samen met het feit dat de consultatie van gebieden iets langer heeft geduurd, gezien de zwaarte van het onderwerp.

7. Ruimtelijk Plan Vliegbasis Soesterberg

De voorzitter memoreert dat P.S. op 11 juni a.s. een definitief besluit zullen nemen over het Ruimtelijk Plan Vliegbasis Soesterberg. Hij verzoekt de fracties zich in deze vergadering tot één ronde te beperken.

Mevrouw Swets memoreert dat de provincie met de vliegbasis al een behoorlijk traject heeft doorlopen. Bij de goedkeuring daarvan op 11 juni a.s. lijkt het erop alsof er een traject wordt afgerond terwijl het feitelijk dan pas echt gaat beginnen. Bij de verdere inrichting zal men allerlei zaken tegenkomen, meevallers en tegenvallers, maar ook zullen zich waarschijnlijk nieuwe mogelijkheden voordoen. Zij verwijst dienaangaande naar de “luchtfietserij” van InHolland die tijdens de inspraakavond naar voren kwam. Zij vond dat een leuk initiatief en misschien is daarvoor nog wel ruimte te vinden. Zij vraagt hoe een en ander, na 11 juni, straks in zijn werk gaat. Er schijnt een uitvoeringsorganisatie te komen; welke partijen nemen daaraan deel en hoe zijn invloed en verantwoordelijkheden verdeeld? Ook vraagt zij naar de rol van de provincie en van P.S. Bij de inrichting zijn ook financiële mee- en tegenvallers te verwachten. Nu is het plan financieel sluitend. Voor het CDA is het van belang dat dat zo blijft. Zij vraagt hoe daarmee in het vervolgproces wordt omgegaan; wie bepaalt de keuzes die financiële gevolgen hebben? Wat is daarbij de rol van de provincie en P.S.? Het beheer van het gebied zal worden overgedragen. Wanneer vindt die overdracht plaats en naar wie? Bekend is dat Het Utrechts Landschap een deel of de gehele vliegbasis in beheer zal krijgen. Zij vraagt hoe dat in zijn werk gaat en wat de planning daarvoor is. Het militaire museum moet nader worden uitgewerkt; zij vraagt of de activiteiten van het museum kunnen worden beperkt tot overdag zodat de natuur 's avonds en 's nacht rust heeft.

Voorts complimenteert het CDA de gedeputeerde met het gedegen proces tot nu toe.

Mevrouw Dik brengt het volgende naar voren:

“Allereerst wil onze fractie haar complimenten uitspreken voor het ruimtelijk plan dat nu voorligt. Wij herinneren ons eerdere plannen met grootschalige woningbouw en bedrijvenlocaties. Voor ons was dat echt een schrikbeeld. Het voorliggende plan bevat slechts beperkt woningbouw en het accent ligt nadrukkelijk op ontwikkeling van natuur en recreatie. Dat is winst. Winst voor het terrein van de vliegbasis, voor de bewoners van Soesterberg en voor alle recreanten die straks gaan genieten van dit prachtige natuurgebied. Als je het concept ruimtelijk plan van ongeveer een jaar geleden vergelijkt met het definitieve ruimtelijk plan dat nu voorligt, dan zijn de wijzigingen niet eens zo groot. Toch zit er voor ons een aantal belangrijke verbeterpunten in en ik noem dan met name:

- meer aandacht voor zonering van recreatie- en natuurgebieden;
- de beperkte toegankelijkheid van shelters;
- het vervallen van de tunnel;
- de concentratie van woningbouw aan de zuidwest kant;
- geen bijdrage voor Tammer vanuit de grondexploitatie van de vliegbasis.

Toch is er ook nog een aantal punten waar onze fractie wel wat vraagtekens bij plaatst of zorgen over heeft. Over de woningaantallen en het aantal hectaren woningbouw is voldoende gezegd bij de behandeling van de koopovereenkomst tijdens de laatste Statenvergadering. We zijn blij met de toezeggingen die GS daarover gedaan hebben.

Maar hoe zit het bijvoorbeeld met de ontwikkeling van deze woningbouw in relatie tot de herstructurering van Soesterberg-Noord? Dat laatste is een enorme opgave waar niet alleen veel tijd, maar ook veel geld mee gemoeid is. Is er voldoende zicht op financiering van bedrijfsverplaatsing om de woningbouw daadwerkelijk te kunnen realiseren?

Een ander punt over de woningbouw is de ruimtelijke inpassing in de omgeving. Bij de vaststelling van het concept plan heeft onze fractie gepleit voor minder en duurdere woningen, om drie redenen. 1. De kern Soesterberg heeft al relatief veel sociale woningbouw, 2. bouwen in het hogere segment levert een extra bijdrage in de grondexploitatie en 3. grotere kavels dragen meer bij aan de natuurwaarden in het gebied. Kijkend naar het definitieve plan moet ik constateren dat ons voorstel het niet gehaald heeft. Toch willen wij hier een pleidooi houden om binnen de nu gekozen uitgangspunten voor woningbouw de natuurwaarden goed in het oog te houden. Geen standaard woonwijk dus, maar een wijk die maximaal aansluit bij het terrein van de vliegbasis als het gaat om natuur, ecologie en duurzaamheid. Dit zou in het vervolgtraject nader uitgewerkt moeten worden. We zijn benieuwd hoe de andere fracties en GS daar tegenaan kijken?

Verder heeft onze fractie wel wat vraagtekens bij de recreatieve verbinding, waarvoor een stelpost van € 3,5 miljoen in de begroting is opgenomen om de ambitie te ondersteunen. Gaat deze verbinding ook echt functioneren? DHV heeft onderzoek gedaan naar een lightrail verbinding en daar zijn de vervoercijfers niet echt rooskleurig. Wordt het nu voorgestelde alternatief niet een heel duur toeristisch speeltje dat nauwelijks gebruikt wordt?

In het algemeen vragen wij ons af hoe wordt omgegaan met financiële tegenvallers. In de commentaarnota (blz. 10) lees ik dat de op te richten uitvoeringsorganisatie gedurende het ontwikkeltraject zorgvuldig zal sturen op de balans tussen kosten en uitgaven. Is de trits fasering van kosten, bijstelling van het woningbouwprogramma en afzien van bepaalde ontwikkelingen daarbij leidend? Of is dit niet noodzakelijkerwijze de volgorde waarmee met tegenvallers wordt omgegaan? Worden Provinciale Staten betrokken bij deze sturing of voltrekt dit zich buiten ons blikveld en wordt dit in de vergaderkamers van de uitvoeringsorganisatie geregeld?

Tot slot wil onze fractie het informatiecentrum noemen, dat als Poort tot de Heuvelrug moet gaan functioneren. We onderschrijven dit van harte, maar beseffen tegelijkertijd dat financiering nog ver weg lijkt te zijn. Als het anders is, horen wij het graag.

Is het nodig dat de raden en Staten de Commentaarnota vaststellen of tenminste het besluit nemen

dat zij daarvan kennis hebben genomen? In ieder geval kan onze fractie zich vinden in de beantwoording van de inspraakreacties.

Milieu-effect rapportage: Heb ik goed begrepen dat deze gereed is voorafgaand aan besluitvorming door raden en Staten, dus vooruitlopend op het Wro traject?

Kunnen GS al aangeven of het ruimtelijk plan verankerd wordt in een intergemeentelijk bestemmingsplan of gaan we hier als provincie een inpassingsplan maken?

De heer Kloppenborg constateert dat voorliggend voorstel tweeledig is:

- vaststelling van het Ruimtelijk plan

- een besluit om geen besluit te nemen over de feitelijke realisering en de financiële verplichtingen.

Zijn fractie vraagt zich af in hoeverre er nog sprake is van enig touwtrekken tussen partijen; meer duidelijkheid over de formulering is dan ook wenselijk. GroenLinks was nooit voorstander van woningbouw op het vliegveldterrein maar op deze beperkte wijze kan zijn fractie daar wel mee instemmen. Dit is echter wel het maximum toelaatbare. Zijn fractie pleit voor duurzame bouw en doet de suggestie om daar een voorbeeldwijk op het gebied van ecologie en wonen tot stand te brengen. P.S. hebben geen zeggenschap over de vraag of het huur- of koopwoningen moet betreffen; wel helpt het de EHS-doelstelling wanneer de wijk een groen profiel krijgt. Inderdaad is de aansluiting op het masterplan Soesterberg van groot belang. Dat geeft tegelijkertijd aan dat de wijze van uitvoering en de ambities van het masterplan ook relevant kunnen zijn voor het halen van EHS-doelstellingen. Dat moet wel heel duidelijk in beeld blijven. Zijn fractie stemt ermee in dat Tammer geen onderdeel meer is van de exploitatie en dat op een creatieve wijze aan richtingverevening wordt gewerkt. Aandacht vraagt hij voor verkeer en parkeren. Het is jammer dat de OV-ontsluiting is geschrapt. In plaats daarvan komt er een recreatieve verbinding maar onduidelijk is wat dat inhoudt. Toelichting vraagt hij op de ambities om de overlast van mobiliteit en parkeren in het gebied zoveel mogelijk te beperken. Voor wat betreft planning en beheer, sluit hij zich aan bij de opmerkingen van het CDA.

De heer Balemans kan zich vinden in de hoofdlijnen van het Ruimtelijk Plan Soesterberg, Waardering heeft hij voor de procesvoering en de inspanning van de gedeputeerde en de leden van het projectbureau.

De VVD hecht er zeer aan dat het plan volledig tot uitvoering wordt gebracht. Van belang is het dat er veel wordt gedaan voor natuur en groen, echter, de financierbaarheid van het plan komt voor een belangrijk deel voort uit het rood. Het plan wordt gefaseerd uitgevoerd, maar ook de allerlaatste stap, de woningbouw, moet nadrukkelijk worden gezet, gelet op de financierbaarheid van het geheel. Feitelijk is dat volgens de VVD een randvoorwaarde voor de uitvoering van het plan.

De heer Balemans constateert vervolgens dat de toekomstige exploitatie voor de recreatieve verbinding tussen Den Dolder en Soesterberg niet in het voorstel wordt meegenomen. Wanneer dat in handen van een derde komt, wordt die partij volledig verantwoordelijk voor de exploitatie, zowel voor de kosten als voor de opbrengsten. Het mag niet zo zijn dat de provincie daar later de rekening van gepresenteerd krijgt. Dat geldt ook voor het beheer van de totale vliegbasis. In 2012 wordt het beheer overgedragen aan een derde partij, mogelijk is dat Het Utrechts Landschap. De randvoorwaarde moet zijn dat, wanneer de beheerder niet in staat is het beheer op een goede manier gestalte te geven en de kosten en opbrengsten niet met elkaar in lijn kunnen worden gebracht, de provincie Utrecht niet voor verliezen mag opdraaien. Hij vraagt of dit ook de lijn is van de afspraken die de gedeputeerde met derden gaat maken over het beheer van de vliegbasis en de exploitatie recreatieve verbinding Den Dolder en Soesterberg. Blij is zijn fractie met de ruimte en de marge voor wat betreft het contingent woningbouw. Voorts sluit hij zich aan bij de vraag van de ChristenUnie hoe de provincie tegen de woningbouw aankijkt. De verdeling vrije kavels/woningbouw is in lijn met het collegebeleid. Wel kan een optie zijn de kavels groter en duurder te maken hetgeen de exploitatie voor groen meer mogelijkheden oplevert terwijl er minder rood nodig is. Hij vraagt hier toch aandacht voor.

Naar aanleiding van bijlage 6, pag. 2, masterplan Soesterberg in relatie tot het Ruimtelijk Plan vliegbasis, heeft hij gehoord dat de provincie Utrecht zich verantwoordelijk voelt voor de aanpak en de barrièrewerking van de N237. Daar zit een gat van € 12,5 miljoen en zijn vraag is hoe dat tekort financieel wordt gedekt. Hij memoreert de eerdere uitspraak van G.S. dat het masterplan Soesterberg en het Ruimtelijk Plan voor de vliegbasis twee financieel gescheiden trajecten zijn. Toch wordt er in bijlage 6 een koppeling gelegd. Zijn vraag is: wie moet die rekening gaan betalen? Hij vraagt dien-aangaande om een reactie van G.S.

De heer Weijers laat weten dat zijn fractie tijdens de statenbehandeling van dit voorstel een paar kritische kanttekeningen zal plaatsen. Het is jammer dat deze grote kans voor de natuur in Utrecht uiteindelijk sluit met een ecologisch saldo van nul; daar had meer in gezeten. D66 is van mening dat dit plan provinciaal geld had mogen kosten. Toch is er een goed interactief proces gevoerd en zijn fractie complimenteert betrokkenen met het verzette werk. D66 sluit zich aan bij vragen van het CDA en de VVD, waar het gaat om de verkeersafwikkeling, hoe om te gaan met financiële mee- en tegenvallers en de relevantie van het masterplan Soesterberg. Tevens sluit hij zich aan bij de opmerkingen van de ChristenUnie over de inrichting van de woonwijk. Op dat gebied valt voor de natuur veel te halen.

De heer Martens laat weten dat de PvdA tevreden is over voorliggend plan dat een verbetering is ten opzichte van het vorige plan. Er is een goede balans gevonden tussen natuur, ruimte voor recreatie en de ontwikkeling van Soesterberg voor wat betreft woningbouw en bedrijvigheid. Functies krijgen in dit plan een kans maar er wordt tussen functies wel een scheiding gemaakt. Vanuit de saldobenadering is dat ook noodzakelijk en daarmee kan de versterking van de EHS en de corridorfunctie van het vliegveld een goede kans krijgen. Het is een goede zaak dat provincie en gemeenten duidelijk maken dat er veel kan, maar niet alles. Het plan voldoet op hoofdlijnen aan de randvoorwaarden zoals deze door partijen zijn vastgesteld en ook aan de inzet van de PvdA. Aan de hand van de initiatievenlijst worden naar het oordeel van de PvdA inhoudelijk de juiste keuzes gemaakt. Wel blijft er nog veel open; in de toekomst moet daarover een besluit worden genomen. Hij vraagt naar de rol van P.S. in het kiezen van functies bv. als het gaat om de combinatie van het zweefvliegen en andere initiatieven. Inhoudelijke bedenkingen heeft zijn fractie tegen het ballonvaren omdat dit teveel openingen biedt en tegen de ijsbaan hetgeen teveel verstoring van het gebied zal opleveren. Voor wat betreft de aansluiting met het masterplan Soesterberg sluit hij zich aan bij de vragen van de VVD. Vragen heeft hij over de voorgestelde behandeling, ook qua tijdsplanning.

Voor wat betreft conclusie 5 uit het rapport, economische effecten, wordt aangegeven dat de verplaatsing van de bedrijven blijvende aandacht vraagt. Dat is ook voor de ontwikkeling van het dorp noodzakelijk. Dat proces vraagt wel om grote bestuurlijke inzet, anders vreest zijn fractie dat dit niet goed komt. Deels kan hij zich aansluiten bij de woorden van ChristenUnie en GroenLinks, waar het gaat om de woningbouw. Zijn fractie ondersteunt het pleidooi voor een goede, inhoudelijke inpassing maar vindt wel dat er op deze locatie moet worden gekeken naar woningbouwdifferentiatie. In het bestaande dorp is ruimte nodig voor meer differentiatie. Voorkomen moet worden dat er bij iedere locatie in de provincie gepleit wordt voor alleen duurdere woningen. Duurdere woningen zijn vrijwel overal makkelijk inpasbaar, bv. ook in Rijnenburg en de A12 zone.

Mevrouw Dik memoreert dat haar fractie eerder heeft gepleit voor verschuivingen in het woningbouwprogramma, maar dat heeft het niet gehaald in het definitieve ruimtelijk plan. Haar fractie legt zich daarbij naar. Wel pleit haar fractie voor een goede ruimtelijke inpassing waarbij natuur, duurzaamheid en ecologie voorop staan.

De heer Martens vervolgt dat voorliggend plan in goed overleg tot stand is gekomen. Zijn fractie sluit zich aan bij de inpassing omdat dit in het belang is van de EHS. Los van exploitatievraagstukken e.d. is het toch jammer dat Tammer in het gebied blijft.

De heer Duquesnoy sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks waar het gaat om het geen besluit nemen over de feitelijke realisering van het plan en de financiële verplichtingen; meer informatie daarover is noodzakelijk. De SP verzet zich tegen de benadering dat grote woningen meer natuur zouden opleveren; zijn fractie wil daar niet in meegaan. De woningbouw in west heeft betrekking op een hoge kwaliteit bos terwijl dat bos moet gaan verdwijnen. De vraag is of dat wel gecompenseerd kan worden. Zijn fractie is van mening dat niet moet worden meegegaan in plannen over luchtfietserij en een ijsbaan. Hij constateert dat de stuurgroep in positieve zin kennis heeft genomen van de vier moties van de SP die zijn aangehouden; het ziet ernaar uit dat deze moties niet meer terugkomen en dat is een goede zaak. Zijn fractie sluit zich aan bij het voorstel om het militair museum alleen overdag open te stellen.

Tijdens de hoorzitting lieten de groene groepen weten dat de inpassing van de woningbouw niet al te vrij moet worden gelaten. Gezorgd moet worden voor een goede scheiding. Op dat punt heeft zijn fracties nog veel twijfels. GroenLinks is blij dat Tammer geen onderdeel meer is van de exploitatie. Nadrukkelijk memoreert spreker de afspraak dat alles wat zich op de vliegbasis bevindt bij de vliegbasis behoort, maar zaken buiten het hek niet. Tammer ligt buiten het hek en dus is het logisch dat dit geen onderdeel van de exploitatie wordt. De PvdA betreurt het dat Tammer het gebied niet verlaat. Echter, Tammer werkt alleen overdag en dat is, gelegen aan de rand van een natuurgebied, wel gunstig.

De heer V.d. Lagemaat constateert dat er geen besluit wordt genomen over realisering van het Ruimtelijk Plan terwijl het aan de andere kant wel wordt vastgesteld. Dat komt toch wat vreemd over. Op pag. 2 wordt bij Natuur en Ecologie gesteld dat de ecologie aan de noordwestkant van matige ecologische kwaliteit is. Het is maar de vraag met welke bril dat wordt bekeken. Zelf vindt hij het jammer dat het bos moet wijken voor schraal grasland. De woningbouw wordt uitgebreid van 13 naar 15,5 ha. en dat is een betere kostendrager. Zijn fractie is het daarmee eens. Het is juist dat de woningbouwdifferentiatie overeenkomstig de gemeentelijke woonvisies wordt vastgesteld. Hij gaat in die zin uit van de 30% regeling. Het is logisch dat Tammer niet in de exploitatie wordt meegenomen, maar toch is het jammer dat het bedrijf niet uit dit gebied kan worden geplaatst. Hij begrijpt voorts dat de tunnel, om kostenredenen, niet kan worden gerealiseerd.

Mevrouw Bodewitz constateert dat voorliggend plan op basis van compromissen aan zeer veel wensen tegemoet is gekomen. Zij complimenteert de gedeputeerde voor het degelijke proces dat is gevoerd. Voor de PvdD blijft er wel een belangrijk pijnpunt, nl. de hoeveelheid hectares die voor woningbouw bestemd worden. Aandacht moet er ook zijn voor de ecologische en de landschappelijke inpassing van de woningen. Haar fractie is groot voorstander van het bouwen in het duurdere segment wanneer er daardoor minder hectares bebouwd gaan worden. Het is veel belangrijker dat er minder hectares bebouwd worden dan dat er inpassing gaat plaatsvinden. Op vragen van de heer Duquesnoy antwoordt mevrouw Bodewitz ervan uit te gaan dat ook de woningen in het duurdere segment op den duur weer te verkopen zijn. Het gaat hier om een plan op langere termijn.

Op een eerdere vraag van mevrouw Bodewitz tijdens een infobijeenkomst m.b.t. de vliegbasis werd geantwoord dat uit onderzoek is gebleken dat kattenpredatie en het houden van honden in het gebied geen problemen behoeven op te leveren. Haar vraag is wel of dat vraagstuk ook voor de rest van de provincie kan worden onderzocht.

De heer Martens vraagt of de PvdD geen woningbouw wil in het gebied bij Soesterberg-noord, buiten de hekken maar wel tegen het vliegveld aan. Mevrouw Bodewitz geeft aan dat de natuur zich in het gebied, waar nu hekken staan, juist heeft kunnen ontwikkelen, op een andere manier dan daar waar de natuur al goed toegankelijk is. Daarom doen zich de grootste problemen voor bij woningbouw binnen de hekken. Zij vertrouwt erop dat een en ander goed is onderzocht.

Het gaat hier om woningbouw in de EHS, op basis van het rood voor groen principe. Haar fractie is van mening dat het principe hier wel heel sterk is opgerekt, omdat het hier voor een belangrijk deel

ook gaat om rood voor recreatie. Haar fractie is tegen het principe rood voor groen, omdat er daadwerkelijk geld voor groen moet worden uitgetrokken. De provincie moet daar ook geld voor over hebben. Haar fractie verzet zich nog meer tegen het principe rood voor recreatie en zij hoopt dat dit geen navolging zal vinden bij andere projecten in de provincie. De vraag blijft over hoe wordt gehandeld wanneer de kosten lager blijken te zijn dan nu worden geraamd; zal de hoeveelheid te bebouwen hectares dan omlaag worden bijgesteld?

De heer Snyders memoreert dat zich bij de vliegbasis een eindeloos landschap gaat ontvouwen waarin met kan dwalen en verdwalen. Eerder heeft zijn fractie aangegeven dat een museum op de berg niet wenselijk is; de berg moet wapenvrij gemaakt worden. Echter, defensie heeft in deze kwestie een positie en wil daar aan de gang. Zijn fractie begrijpt dat maar stelt voor om bij de landingsstrip ondergronds het museum te realiseren. De structuur bij de berg levert teveel verstening op. Er zijn plaatsen waar ondergrondse musea met succes zijn aangelegd, bv. in Frankrijk, echter, dat kost wel geld. Zijn fractie heeft zich in het verleden sterk gemaakt voor het zo min mogelijk toevoegen van woningen. De functie van het gebied is een nationale icoon, zowel wat betreft het museum als het landschap. Om de berg wapenvrij te maken kan er wellicht iets anders aan de ambiance worden toegevoegd. Gedacht kan worden aan de vestiging van een studiecentrum voor bestudering van conflicten en wapens, zoals ook in Groningen het geval was.

De heer Balemans wijst op drie soortgelijke instituten in Den Haag. Een vierde instituut in Utrecht lijkt hem niet levensvatbaar. Hij vraagt waarom MooiUtrecht dit concrete idee niet veel eerder, tijdens de vele bijeenkomsten over de vliegbasis, naar voren heeft gebracht. De heer Snyders geeft aan dat zijn voorstel voortkomt uit voortschrijdend inzicht over de ruimtelijke mogelijkheden van de berg. Kijkend vanaf de berg naar het dorp Soesterberg, zal zich daar een groene muur rigide gaan aftekenen. Mogelijk kunnen er 12 paviljoens worden ontwikkeld analoog aan de 12 staten die zich destijds in de EU hebben verenigd. De 12 staten kunnen worden gevraagd de aanleiding van conflicten in de paviljoens zichtbaar maken. Daardoor zal er een interessant studiecentrum gaan ontstaan, temeer daar die kennis heel breed kan worden verspreid. Spreker benadrukt dat zijn fractie zich ervoor inzet om de bebouwing die nu op de berg dreigt te komen, ondergronds te brengen. Spreker kan zich voorstellen dat er ook ten aanzien van de woonbebouwing sprake is van voortschrijdend inzicht. Hij vraagt de gedeputeerde in hoeverre een plan, waarin de culturele aspecten worden versterkt zoals zojuist door hem geschetst, in het ruimtelijk vervolgtraject kan worden meegenomen.

De heer Krol laat het volgende weten.

Achter de schermen wordt met de twee gemeenten intensief nagedacht over de vorm van de uitvoeringsorganisatie. De twee rollen van de provincie in dit proces moeten wel nadrukkelijk worden gescheiden. Enerzijds is er sprake van de publiekrechtelijke rol op het gebied van ruimtelijke plannen maar anderzijds is er ook de specifieke private, grondeigenaarsrol van de provincie. Wat dat laatste betreft noemt hij als voorbeeld de woningdifferentiatie. In de publieke rol heeft de provincie daar geen zeggenschap over maar vanuit de private rol heeft de provincie als grondeigenaar daar wel iets over te zeggen, temeer daar woningdifferentiatie van invloed is op de financiële uitkomsten.

Het is evident dat de provincie als grondeigenaar en als publiek private organisatie een grote rol moet spelen in de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie kent een risicocomponent. De financiële component heeft in de twee gemeenten niet de eerste prioriteit maar de mate waarin ze sturing kunnen en willen geven aan de uitvoeringsorganisatie is wel een belangrijk onderwerp van gesprek tussen provincie en beide gemeenten. Maximaal risico betekent naar het oordeel van de heer Krol maximale invloed; minimaal risico betekent ook minimale invloed. Ook moet een risicodragers de ruimte krijgen om risico's zoveel mogelijk te kunnen minimaliseren. Die opvatting van de provincie ligt bij gemeenten gevoelig, temeer daar het hier ook over volkshuisvestingsbeleid van gemeenten gaat. Het financiële risico van het Ruimtelijk Plan vliegbasis Soesterberg is zodanig, dat risico's op een goede wijze ondervangen kunnen worden maar dat vraagt wel om een uitvoeringsor-

ganisatie waarin het brede scala van faseren, kostenreductie en opbrengstenverhoging volledig uitgevoerd kan worden. Nadrukkelijk stelt de heer Krol dat de besluitvorming over de uitvoeringsorganisatie aan P.S. is voorbehouden. Gewerkt wordt aan het voorstel voor een uitvoeringsorganisatie en dat zal binnenkort aan P.S. worden voorgelegd. Er kunnen goede ruimtelijke redenen zijn om te draaien aan de knoppen voor woningbouwdifferentiatie, niet om buiten de grenzen van de vastgestelde zonering te gaan, maar om ecologisch voordeel, duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en financiële voordelen te kunnen behalen.

Mevrouw Dik constateert dat er sprake is van drie oplossingsrichtingen, nl. faseren, draaien aan de knoppen van de woningbouwdifferentiatie en afzien van bepaalde ontwikkelingen. Die mogelijkheden komen in een bepaalde volgorde in de stukken terug. Zij vraagt of die volgorde leidend is voor de prioritering. De heer Krol antwoordt dat de drie mogelijkheden niet prioritair geformuleerd zijn; alle drie mogelijkheden zijn van even groot belang. Deze kwestie zal in P.S. terugkomen bij het voorstel over de uitvoeringsorganisatie.

Vragen zijn er voorts gesteld over het toekomstig beheer. In de beheerplannen voor de vliegbasis zal het beheer van natuur en recreatie tot in detail vorm moeten krijgen. De beheerplannen zullen tezamen met de toekomstig beheerder, Het Utrechts Landschap, worden ontwikkeld met gebruikmaking van elkaar expertise. Het beheer, en de voorwaarden die daaraan gekoppeld worden, zal geregeld moeten zijn alvorens de natuuroverdracht aan de terreinbeherende organisatie gaat plaatsvinden. Hij heeft goede nota genomen van de opmerkingen van de commissie, met name van de VVD, over eventuele toekomstige financiële tekorten in het beheer van derden; dat mag niet op de provincie worden afgewenteld. Uitsluitend de reguliere geldstromen voor beheer mogen beschikbaar worden gesteld. Het museum is een lastig onderwerp omdat Defensie op het standpunt staat dat het museum eigendom van defensie blijft waarover de provincie geen zeggenschap heeft. Er zijn globale afspraken gemaakt over aard en omvang van het museum en de toegankelijkheid maar het zal niet eenvoudig zijn de museuminpassing op dit terrein op een goede manier te laten plaatsvinden.

De commissie is ook breed ingegaan op het masterplan Soesterberg. Eerder heeft de commissie nadrukkelijk gevraagd in beeld te brengen hoe het Ruimtelijk plan vliegbasis aansluit op het masterplan Soesterberg. Er mag tussen beiden plannen geen financiële relatie zijn. De financiële afwikkeling van de vliegbasis Soesterberg moet in het kader van de afspraken die met Domeinen zijn gemaakt een eigenstandige beweging hebben. Gelden van de vliegbasis mogen bv. niet voor Tammer worden aangewend. Het ruimtelijk plan vliegbasis en het masterplan Soesterberg zijn ook bestuurlijk enigszins gescheiden trajecten geworden. Spreker heeft bepleit dat gedeputeerde De Jong de trekker is geworden van het masterplan Soesterberg, om daarmee te voorkomen dat hij zelf primair aanspreekpunt voor beide dossiers zou worden. De financiële toezeggingen, in het kader van het masterplan Soesterberg, staan los van de vliegbasis. Opheffing barrièrewerking N237 is van belang en wordt door het college van G.S. gesteund maar wordt niet betaald uit de financiële mogelijkheden van de vliegbasis Soesterberg.

De heer Martens vindt het terecht dat er een financiële scheiding tussen beide plannen is gemaakt. Wel is het van groot belang dat beide plannen op elkaar worden afgestemd. Hij wijst erop dat het masterplan Soesterberg in de komende zes weken definitief moet worden vastgesteld. Het is hem niet helder wanneer de discussie daarover wordt gevoerd.

De heer Balemans wijst op het gat van € 12 miljoen in het masterplan Soesterberg. Hij vraagt hoe dat tekort betaald gaat worden. Als die financiën niet zijn gedekt, dan zal dat ongetwijfeld zijn weerslag hebben op de plannen voor de vliegbasis. Graag hoort hij daarover een reactie van G.S. voor 11 juni a.s.

De heer Krol deelt mede dat de verdiepte ligging van de N237 een belangrijk onderdeel van de provinciale opgave van het masterplan Soesterberg kan zijn. G.S. zullen daarover een financiële afspraak maken. Dat is belangrijk voor het realiseren van het masterplan Soesterberg en voor het kwalitatief beter en sterker maken van het dorp Soesterberg maar het al dan niet doorgaan van de verdiepte ligging van de N237 is niet van invloed op het ruimtelijk plan Soesterberg. Het zou heel goed zijn om het masterplan goed te laten aansluiten op het ruimtelijk plan. Het masterplan moet financieel gedekt zijn en G.S. zal daarvoor een voorstel maken. Hij gaat er van uit dat er voor 11 juni a.s. zicht is op de planning van de besluitvorming; P.S. zullen daar over worden geïnformeerd.

De heer Balemans begrijpt dat het realiseren van de N237 op de voorgestelde manier, redenerend vanuit het ruimtelijk plan vliegbasis, niet van belang is.

De heer Martens is het niet eens met de heer Krol. De expliciete afspraak was dat beide plannen tegelijkertijd besproken zouden worden, eventueel in verschillende gremia. Bij de vaststelling van het ruimtelijk plan voor de vliegbasis, zou er ook duidelijkheid zijn over het masterplan. Hij wil de inzet van de provincie op dit dossier van harte ondersteunen. Hij meent dat de ontwikkeling van het vliegveld wel een probleem kan worden, indien het masterplan niet doorgaat.

Mevrouw Dik geeft aan dat het niet doorgaan van de herstructurering van Soesterberg-noord wel direct gevolgen voor de vliegbasis zal hebben, gelet op de milieucirkels bij het bedrijventerrein die van invloed zijn op de woningbouw mogelijkheden. Het is van groot belang dat daarover voor 11 juni a.s. duidelijkheid wordt geboden.

De heer Krol komt terug op de opmerking van de heer Balemans. Hij wil dat toch wat nuanceren. Zelf heeft spreker willen aangeven dat het belangrijk is dat het dorp Soesterberg een impuls krijgt en dat het masterplan een provinciaal belangrijk traject is waar G.S. achter staan. Echter, gelet op het perspectief om het ruimtelijk plan vliegbasis te kunnen realiseren, maakt de al dan niet verdiepte aanleg van de N237 niet uit. Voor 11 juni a.s. zal P.S. meer helderheid krijgen over het masterplan Soesterberg, zij het dat hij voor een deel daarvan wel afhankelijk is van de besluitvorming in de gemeenten. Voorts komt hij terug op de opmerking van mevrouw Dik over de milieuzonering van de bedrijven in Soesterberg-noord, die de vliegbasis in de weg kunnen zitten. Dat is de reden waarom de woningbouw zo op de vliegbasis is gepositioneerd. Zelfs in het theoretische geval dat het masterplan Soesterberg nooit tot enige realisatie komt, zal het ruimtelijk plan voor de vliegbasis worden uitgevoerd, zij het minder mooi en minder gewenst, maar ruimtelijk nog steeds zeer verdedigbaar. Naar aanleiding van opmerkingen van de PvdA, geeft de heer Krol aan dat hij persoonlijk zwaar heeft ingezet om extra middelen beschikbaar te krijgen voor het masterplan Soesterberg. Duidelijk is dat het hele college zich inzet voor de herontwikkeling van het dorp Soesterberg. Wel waren het ambitieniveau enerzijds en de financiële mogelijkheden anderzijds van de gemeente Soest uit balans. De provincie heeft uitvoerig gesproken met Soest om ambities en middelen, waaraan de gemeente Soest slechts een zeer beperkt deel bijdraagt, wat meer op elkaar af te stemmen. Inmiddels bestaan daarover goede en heldere afspraken. Voor 11 juni zullen P.S. daarover nadere informatie ontvangen.

Voorts zegt hij toe dat de commissie de Plan MER geruime tijd voorafgaand aan de PS vergadering van 11 juni zal ontvangen.

Duidelijk is dat P.S. iets kan vinden van de initiatieven die door belangengroeperingen zijn aangedragen. De initiatiefnemers zullen daarover bericht ontvangen. De PvdA is niet enthousiast over ijsbaan en ballonvaren. Waar mogelijke initiatieven nog nader besproken moeten worden, bv. in het kader van het beheerplan en het uitvoeringsplan, komen deze alsnog in P.S. terug. Het plan voor de vliegbasis is op een ecologische en op een financiële pijler gestoeld; deze moeten in het gehele proces overeind blijven. D66 was kritisch over de woningbouw. Spreker wijst erop dat niet meer dan 15 ha. wordt gebruikt voor woningbouw in een gebied van totaal 380 ha. Dat betekent dat 95% van het

gebied natuur wordt. De saldobenadering levert aan het eind een +/- op, dat betekent naar zijn mening een goede score.

De heer Duquesnoy gaf aan dat de aangehouden moties van de SP feitelijk overbodig zijn geworden. Hij is blij met dat compliment.

In het plan wordt gerekend met woningbouwdifferentiatie, zoals de gemeente die heeft aangeleverd. Dat levert een financieel overzicht op. In het kader van de uitvoeringsorganisatie staat vast dat men uiteindelijk toch op wat andere opbrengsten zal uitkomen. De ChristenUnie heeft voorkeur voor meer kwaliteit. Woningbouw aan de randen van een blijvend groen, waardevol terrein, vraagt veel op het gebied van kwaliteit en duurzaamheid met medeneming van loslopende huisdieren. De uitvoeringsorganisatie zal zeker aan die knop willen draaien wanneer dat noodzakelijk is.

De heer Snyder heeft hem enige tijd geleden gemeld dat hij nadacht over enkele initiatieven voor dit gebied en dat hij die graag in P.S. wilde presenteren; het is aan P.S. om de heer Snyders daar de gelegenheid voor te bieden. Verder nagedacht kan worden, wat hem betreft, over hetgeen qua detaillering en uitvoering passend is in de grote ruimtelijke keuzes voor de vliegbasis; dat is niet mogelijk wanneer het om initiatieven gaat die met reeds gemaakte principiële ruimtelijke keuzes conflicteren. Hij kan nog niet helemaal beoordelen of het idee van de heer Snyders een totaal nieuw idee is in ruimtelijk opzicht, of een uitvoeringskwestie die nader bezien kan worden.

Mevrouw Bodewitz vraagt of de hoeveelheid woningbouw naar beneden zal worden bijgesteld, wanneer de kosten van de vliegbasis Soesterberg uiteindelijk lager zullen uitvallen. Dit wordt door de heer Krol bevestigd. Zelf bewaakt hij de financiële kant van het proces heel strikt, omdat overheidstrajecten altijd de neiging hebben financieel tegen te vallen. Hij zet zich ervoor in om dat voor de vliegbasis Soesterberg te voorkomen. Er zullen in de uitvoeringsorganisatie spelregels worden opgesteld over de vraag hoe er zal worden gehandeld wanneer de kosten lager zullen uitvallen dan gepland. Deze kwestie komt terug in P.S. bij de behandeling van het voorstel over de uitvoeringsorganisatie.

De voorzitter sluit de beraadslagingen over dit agendapunt.

8. Statenvoorstel Hart van de Heuvelrug: vaststellen clusterovereenkomst Zeist III

De heer Duquesnoy verwijst naar de eerste versie van de clusterovereenkomst waarin melding werd gemaakt van 3 ecoducten met een oppervlakte van in totaal 1 ha. In voorliggend voorstel staat voor de 3 ecoducten: 0,1 en 0,2 ha. Hij vraagt hoe in deze met de saldobenadering wordt omgegaan. Voorts signaleert hij dat de gemeente Zeist het Harlanterrein 10 jaar geleden al als groen heeft bestempeld. Hij vraagt waarom dat terrein, dat allang bedoeld is om groen te worden, nu in deze clusterovereenkomst wordt geïntroduceerd.

De heer Weijers constateert dat het cluster een overschot zal opleveren van € 230.000,- terwijl tegelijkertijd wordt gemeld dat er met de bewoners een interactief planproces is opgezet om te komen tot de inrichting van de woonwijk Huis ter Heide-west. Dat roept bij zijn fractie vragen op. Hoe zeker is de opbrengt van € 6 miljoen van de woonwijk, gelet op het interactieve planproces? Hoe streng zijn de randvoorwaarden die aan de bewoners zijn meegegeven in dit proces; kan er nog wel sprake zijn van enige interactie?

De heer Martens memoreert de uitspraak van de gedeputeerde bij het vorige agendapunt, nl. dat de financieel risicodragende partij maximale invloed dient te hebben. Onlangs bleek uit een bespreking over het proces Hart van de Heuvelrug toch wel enige problemen. Hij vraagt of uit dat proces lering wordt getrokken, ook voor deze clusterovereenkomst. Voorts sluit hij zich aan bij de vraag van D66.

De heer Balemans steunt de vraag van de heer Weijers. In een vorig stuk werd gemeld dat de woningbouw geoptimaliseerd zou gaan worden. Hij vraagt wat dat in deze context betekent. Bij het ecoduct Beukbergen wordt een financieel tekort voorzien. Hij vraagt hoe dekking zal plaatsvinden.

Ook bij het Ericaterrein is er sprake van een tekort.

Eerder heeft spreker een opmerking gemaakt bij de clusterovereenkomst Zeist II maar dat kon toen niet meer worden verwerkt omdat de overeenkomst al was gesloten. Nu komt hij alsnog op dat punt terug. Het betreft pag. 5, artikel 5.5. waarin wat hem betreft een clause ontbreekt. Wanneer de leden van de stuurgroep geen overeenstemming bereiken, zullen zij mededeling doen aan de partij die zij vertegenwoordigen en wordt een poging gedaan om er uit te komen. Zijn voorstel is vast te leggen hoe zal worden gehandeld wanneer de leden van de stuurgroep niet tot overeenstemming kunnen komen; vastgelegd moet worden wie dan uiteindelijk de knoop gaat doorhaken. Wat hem betreft zou dat de provincie mogen zijn.

De heer Kloppenborg steunt de vragen van D66, ook gezien het artikel in het UN van vorige zaterdag over een lager aantal woningen dat mogelijk zou zijn. Ook kan hij zich iets voorstellen bij de opmerkingen van de SP over het Harlanterrein, dat al veel langer als te ontwikkelen groen wordt aangemerkt.

Mevrouw Swets sluit zich aan bij de financiële vragen. Duidelijk moet zijn dat Hart van de Heuvelrug overall financieel sluitend wordt en blijft. Haar fractie kan instemmen met voorliggende clusterovereenkomst.

De heer Krol gaat in op het interactieve proces met bewoners in Zeist. Duidelijk is als randvoorwaarde meegegeven dat het traject een bepaalde opbrengstenkans moet krijgen. Wanneer die randvoorwaarde niet wordt gehanteerd, dan komt het cluster in gevaar. Het ecoduct bij de N237 bij Beukbergen zal (via verevening) worden betaald uit de middelen voor het programma Hart van de Heuvelrug, wanneer die beschikbaar zijn. Wanneer de middelen niet toereikend zijn, zal dit ecoduct door de provincie gefinancierd worden; daarvoor is reeds een voorziening opgenomen.

De heer Balemans memoreert dat het fonds voor verevening Hart van de Heuvelrug leeg is. De heer Krol geeft aan dat de grote financiële afwegingen die binnen Hart voor de Heuvelrug worden gemaakt, uitgaan van de aanname dat alle projecten worden uitgevoerd. Een aantal grote financiële uitgaven is op dit moment nog niet gedaan. Het fonds is pas leeg, wanneer alle uitgaven ook daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. De clusterovereenkomsten komen voort uit raamovereenkomsten met de kennis van dat moment. In het traject voor de vliegbasis is er een wat andere verantwoordelijkheidsverdeling gemaakt. Volgens hem wordt de vraag van de VVD over het risicoprofiel beantwoord in artikel 27 van de clusterovereenkomst, nl. het hoofdstuk over geschillen. Eerst zal mediation plaatsvinden. Levert dat geen resultaat op, dan kan de reguliere gang naar de rechter worden gevolgd. Eventueel kan in artikel 5 worden opgenomen dat de provincie bij verschil van inzicht de doorslaggevende stem heeft. Hij wil daar eerst over nadenken.

De heer Balemans wijst erop dat mediation een vrijblijvend karakter heeft terwijl arbitrage beslissend is. Een gang naar de rechter zou hij graag willen voorkomen omdat dit langdurige procedures zijn die zeer vertragend kunnen werken. De heer Krol zal de suggestie van de heer Balemans serieus in overweging nemen.

Op eerdere vragen van de SP, memoreert de heer Krol dat er in de Rood-Groen balans eerst 1 hectare voor een ecoduct was opgenomen. Dat was te optimistisch. In overleg met het Bestuurlijk Platform is dat omgezet in 0,1 ha. Kwalitatief weegt een ecoduct zwaar mee in de saldobenadering. Het Harlanterrein heeft een rode bestemming. Door het opnemen van dit terrein in clusterovereenkomst Zeist III, het terrein aan te kopen en de bouwbestemming er af te halen, krijgt de planologisch rode bestemming een groene bestemming.

De voorzitter rondt de discussie af. Hij constateert dat dit voorstel niet als sterstuk aan P.S. zal worden voorgelegd.

9. Statenvoorstel Ruimte voor de Lek

De heer Binnekamp memoreert dat als basis voor dit statenvoorstel de PKB Ruimte voor de Rivier geldt. In deze PKB wordt uitgegaan van veiligheid en ruimtelijke kwaliteit. De stuurgroep heeft 3 varianten aan de staatssecretaris voorgelegd. Voorkeur is er voor variant 4. Het voorstel is nu om die variant, tezamen met organisaties als HUL, SBB en de bewoners, verder in te vullen. Zo heeft recreatieve invulling een bepaalde bandbreedte met de nodige marges; het ontwerpadvies zal samen met de organisaties en bewoners worden ingevuld en zal ter besluitvorming aan P.S. worden voorgelegd. Voorts laat hij weten dat Nieuwegein voorkeur heeft voor variant 4. Het definitieve besluit is aan de staatssecretaris. De keuze zal waarschijnlijk vallen op variant 1 of op variant 4.

De voorzitter deelt mede dat er een inspraaknotitie van de heer J. Binneveld wordt rondgedeeld. Om procedurele redenen, kon de heer Binneveld het woord niet voeren in deze vergadering.

Mevrouw Fokker laat weten dat het plan Ruimte voor de Lek meer ruimtelijke kwaliteit geeft aan het gebied en dat heeft de steun van haar fractie. Verhoging van de ruimtelijke kwaliteit is ook een issue geweest in de vorige statentermijn. Haar ex fractiegenoot, de heer Reerink, heeft er bij voortduring op gehamerd dat er ook een slag gemaakt moet worden in de ruimtelijke kwaliteit. Het is een goede zaak dat de provincie de regie gaat nemen. Wel moeten de raden van de diverse gemeenten zich nog uitspreken over het voorstel van de stuurgroep; de uitkomsten daarvan zijn ook voor de provincie relevant. De stuurgroep stelt voor variant 4 uit te werken maar inmiddels is duidelijk geworden dat twee zaken tot veel discussie leiden, nl. de EHS en de recreatieve behoefte. Het uiterwaardengebied is aangewezen als EHS en voor ingrepen in de EHS geldt het “nee tenzij” regime. Nieuwe plannen zijn niet toegestaan indien wezenlijke kenmerken of waarden significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Er dient sprake te zijn van verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van de EHS op gebiedsniveau. Het aaneensluiten en de robuustheid van de gebieden moet worden verbeterd. Dit moet uitgangspunt zijn voor variant 4. De wethouder van Nieuwegein heeft aangegeven dat het gevolg voor de EHS bij de uitwerking van variant 4 zal worden aangegeven. Dit moet nog worden afgewacht. Bovendien blijft het dan mogelijk terug te keren naar variant 2, zoals in de stukken wordt aangegeven en zojuist door de heer Binnekamp werd betoogd. HUL en SBB hebben aangegeven dat het aantal hectares EHS achteruit gaat en pleiten ook voor variant 2; echter, daar is veel discussie over. Duidelijkheid daarover is wenselijk.

De PvdA vindt dat recreatie om de stad, waar in dit plan sprake van is, betrekking hebben op recreatie en natuur die per fiets of lopend bereikbaar moeten zijn, dus voor de bewoners van de nabij gelegen stedelijke gebieden. Het gaat dan niet om het stimuleren van autoverkeer door het aanleggen of uitbreiden van parkeerplaatsen. Het is niet duidelijk waar de behoefte aan intensieve recreatie in de betreffende gebieden op gebaseerd is. Er is al veel recreatie, en dat wordt ook ontwikkeld, in nabijgelegen niet EHS gebieden. Het comité Bosscherwaard geeft aan geen behoefte te hebben aan intensieve recreatie. De PvdA is van mening dat de behoefte met meer feiten onderbouwd te worden, gerelateerd aan de al bestaande voorzieningen. De recreatiebehoefte mag niet op veronderstellingen gebaseerd zijn. Dat geldt ook voor de plannen met de Bosscherwaard. Er wordt gesproken over een bandbreedte voor wat betreft natuur en recreatie. De PvdA is van mening dat binnen die bandbreedte de nadruk dient te liggen op de natuurfunctie met de mogelijkheid van extensieve recreatie. Dat is een duidelijk uitgangspunt voor de ontwerpateliers met de bewoners. De PvdA is niet enthousiast om op het stuweiland de Ossenwaard beperkte woningbouw als mogelijke kostendrager te noemen. Is dat niet strijdig met de recreatieve doelstelling van dit eiland? De Ossenwaard is privé bezit en er is € 1,5 miljoen beschikbaar van de provincie voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Als dat niet voldoende blijkt te zijn, dan kunnen eventueel een camping en hotel als kostendrager dienen. Zorgen heeft de PvdA over de beheerskosten van het gebied. De terreinbeherende organisaties delen die zorg. Spreekster vraagt hoe dat gaat na de herinrichting van het gebied. Ook wil zij meer infor-

matie over de kosten die verwacht worden van de Holswijkerwaarden en Hagestein, de twee toegevoegde gebieden. Voorts vraagt zij of er inzake de kosten voor de parkeerplaatsen Vianen ook sprake is van cofinanciering. Uitgangspunt voor verbetering van activiteiten is dat er cofinanciering plaatsvindt; betekent dat iets voor de financiën van de provincie?

De heer V.d. Lagemaat kan zich in grote lijnen aansluiten bij de bijdrage van de PvdA. Wat de SGP betreft moet de veiligheid voorop staan bij het creëren van ruimte voor de Lek; recreatie is volgend. De provincie wil een inpassingsplan maken voor dit gebied. Zojuist zei de heer Binnekamp dat uiteindelijk het rijk gaat beslissen; heeft een inpassingsplan dan wel nut?

In relatie tot variant 4, vraagt hij waar de extra natuurgebieden ontwikkeld zullen worden. De SGP gaat ervan uit dat daarvoor geen landbouwgebieden zullen worden opgeofferd.

Mevrouw Bodewitz sluit zich aan bij het volledige betoog van de PvdA. Haar fractie kan niet achter variant 4 staan. Bij Ruimte voor de Lek moet gekozen worden voor de wateropgave in combinatie met natuurontwikkeling en beperkt recreatief medegebruik, zonder versturende werking op de natuurdoelstellingen. De intensieve recreatie in deze variant leidt bij de uitwerking van de plannen tot onzekerheid omtrent het kwantitatieve en kwalitatieve behoud van de EHS ter plekke. Het merendeel van de ontwikkeling zal plaatsvinden in EHS gebied. De eventuele woningbouw is gepland op het stuweiland dat in het Groene Hart ligt. Voorliggend voorstel biedt onvoldoende zekerheden voor borging van natuurwaarden en de geplande jachthaven en parkeerterrein is zeker misplaatst.

De heer Duquesnoy sluit zich ook aan bij de bijdrage van mevrouw Fokker. Hem is niet duidelijk of de ecologische hoofdstructuur met dit voorstel wel in tact blijft, gezien de recreatie die in het gebied wordt gepland. Bij deze vorm van recreatie behoort zeker geen parkeerterrein. Het comité Boscherwaarden heeft andere vormen van het project ingebracht waarmee kostenbesparing kan worden gerealiseerd. Hij vraagt hoe de contacten met het comité verlopen en wat de mogelijkheden zijn van de plannen van het comité.

De heer Balemans memoreert dat de PKB in eerste instantie is bedoeld voor de veiligheid en bescherming tegen het water. Dat zou dan variant 1 zijn. Nu wordt gesproken over de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied maar in de PKB wordt dat nadrukkelijk gekoppeld aan de waterbescherming, dus niet zozeer aan het mooier maken van het gebied. Een inpassingsplan van de provincie is een zwaar middel om in te zetten, maar dat vraagt dan wel om een provinciaal belang. Concreet is zijn vraag hoe de gedeputeerde het provinciaal belang ziet van dit gebied. De gemeenteraden hebben nog niet met het voorstel ingestemd terwijl dat voor de provincie een belangrijk signaal is. Hij vraagt om een indicatie van de standpunten van gemeenteraden in dit proces. Hij begreep van de gedeputeerde dat, wanneer het kostenplaatje voor variant 4 niet rond komt, het variant 1 gaat worden. Op pag. 5 worden 5 punten ter besluitvorming voorgelegd. Punt 5 heeft betrekking op het vrijmaken van financiële middelen, terwijl dat in het ontwerpbesluit niet meer wordt genoemd. Dat betekent derhalve dat de gedeputeerde vandaag niet vraagt om gelden vrij te maken.

Mevrouw Beukema geeft aan dat bij PKB Ruimte voor de Rivier expliciet de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit als een neven doelstelling is vastgesteld; dat moet dan ook een volwaardige plaats hebben in de projecten. Zij is blij dat de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in dit project is meegenomen, gezien de bijzondere kenmerken van het rivierenlandschap. Een integrale en bovenlokale aanpak is dan ook zeer wenselijk. Zij is blij met het voorstel tot een inpassingsplan te komen. Dit plan wil in principe uitgaan van de EHS Saldo benadering en dat wordt door GroenLinks onderschreven. Haar fractie gaat akkoord met de besluiten zoals deze geformuleerd staan onder de punten 1, 2 en 4. Echter, tegen punt 3, de keuze voor variant 4, heeft haar fractie dezelfde bezwaren die vele anderen al hebben genoemd, nl. tegen de forse parkeerplaats ten noorden van Vianen. De indruk bestaat dat dit ook in strijd is met het streekplan, het gaat hier immers om landelijk gebied 1. Voor-

komen moet worden dat een parkeerplaats de overhand zou krijgen in dit gebied. Voor wat betreft de Bosscherwaard sluit GroenLinks zich aan bij de bezwaren zoals die genoemd zijn door de PvdA. SBB en HUL hebben ernstige kritiek tegen het voorstel. Zij vraagt hoe het mogelijk is dat deze belangrijke partijen niet eerder zijn betrokken bij het ontwikkelen van varianten; nu wordt er op een laat tijdstip fundamentele kritiek geuit. Zij vraagt hoe de gedeputeerde met die opmerkingen zal omgaan. In relatie tot het stuweiland heeft zij begrepen dat de revitalisering buiten het dekkingsvoorstel voor het hele plan is gezet. Wanneer er woningbouw tot stand gaat komen, dan vergt dat een apart besluit, maar dat mag de ontwikkeling van het verdere planvoorstel niet beïnvloeden.

Mevrouw Dik heeft begrepen dat het vigerend beleid Bosscherwaard de EHS is en deze komt door de recreatie uit variant 4 flink onder druk te staan; daarvoor is naar compensatie elders in het plangebied gezocht. Een en ander moet nog nader worden uitgezocht maar haar fractie twijfelt of deze EHS toetsing wel positief zal uitvallen. Zij verwijst in dezen naar de brieven van HUL en SBB. Zij vraagt hoe G.S. hier tegenaan kijkt. Zij vraagt of alleen de provincie de toets gaat uitvoeren of kijkt ook LNV mee? Hoewel de meeste reacties uit Nieuwegein komen, laat ook Vianen zich niet onbetuigd. Vooral zijn er zorgen over de extra parkeerplaatsen voor 60 auto's maar ook over de camperparkeerplaats, het herstel van de oude molen en de nieuwe functie van het gebouw van RWS. Haar fractie concludeert dat in de ruimtelijke gevolgen van het project Ruimte voor de rivier, het realiseren van natuurwaarden of het toevoegen van extensieve recreatie niet ter discussie staan. Wel staat de intensieve recreatie ter discussie. De vraag is of de recreatiebehoefte in de omgeving zodanig is, dat dit het extra aanbod van recreatie en aantasting van de EHS rechtvaardigt. Kan er voor worden gekozen de Bosscherwaard zoveel mogelijk volgens de EHS principes in te richten met alleen extensieve recreatie? Zij vraagt dienaangaande om een reactie van G.S. Zij vraagt of G.S. de recreatiebehoefte inzichtelijk kunnen maken, mede in relatie tot de ontwikkelingen in Tull en 't Waal. Haar fractie voelt zich al met al voor een dilemma geplaatst. Kiezen voor variant 2 plus of voor een minimale variant? Haar fractie heeft nog geen uitgekristalliseerd standpunt en zal de argumenten van vandaag meewegen in de besluitvorming. Ook is er nog contact met de lokale fracties. Het stuweiland bij Hagestein is onderdeel van het Groene Hart. Is het juist dat de ontwikkelingen hier formeel buiten de plannen zijn gehouden en dat visieontwikkeling afhankelijk is van het geld? Als er geld over is, krijgen natuur en recreatie een impuls. Bij een financieel tekort is woningbouw nodig als kostendrager. Haar fractie is over dat laatste niet enthousiast. Woningbouw in de Bosscherwaard is weggevalen maar het kan niet de bedoeling zijn eventuele plantekorten via woningbouw weg te werken in een ander deelgebied. Vragen heeft haar fractie over de beheerkosten voor de natuurgebieden en de haventjes.

Mevrouw Dekkers geeft aan dat, wanneer men gezamenlijk iets wil doen, daarover tussen partijen dan wel consensus moet bestaan. Voorliggend plan is besproken in de commissie te Nieuwegein. Er is daar een amendement in voorbereiding over de kansen die er wel en niet zijn bij de uitwerking van variant 4. Zij vraagt of de gedeputeerde inzicht kan geven in de laatste stand van zaken en welke gevolgen dat heeft voor het besluit dat nu voorligt.

Haar fractie stemt in met de punten 1 en 2 van het voorstel. In variant 4 is uitgangspunt voor de nadere uitwerking het project Ruimte voor de Lek. Voor de plannen waren twee belangrijke redenen voor handen, nl. de veiligheid en de ruimtelijke kwaliteit. De toevoeging van extra recreatieve functies zou kunnen, maar is geen hoofdbeleid. De stuurgroep heeft in het voorstel voor de uitwerking van de ruimtelijke kwaliteit de variantstudie erg ruim genomen. Het CDA krijgt signalen dat de raden deze bandbreedte te ruim vinden. Recreatie is prima maar dan als afgeleide van de ruimtelijke kwaliteit die voorop staat. Men zoekt het meer in klompenpaden en extensieve recreatie. Kan de gedeputeerde dat beeld bevestigen? Het CDA sluit zich aan bij de vragen die over de parkeerplaats bij Vianen zijn gesteld en bij de vragen over de EHS. Kan de gedeputeerde bevestigen dat de EHS Saldo benadering hier toegepast kan worden? Voor wat betreft de financiën worden in het cluster

melding gemaakt van in totaal € 3,8 miljoen dat door provincie en gemeenten zou moeten worden betaald. Zij vraagt om inzicht in de mate waarin partijen bijdragen. SBB is ingegaan op de kosten van de baggerwerkzaamheden. Zojuist heeft de heer Binnekamp medegedeeld dat het rijk bepaalde baggerwerkzaamheden om financiële redenen op de lange baan heeft geschoven. Zij vraagt hoe groot het risico is dat dit zich ook gaat voordoen bij het project Ruimte voor de Lek.

De heer Binnekamp laat weten dat de stuurgroep en G.S. de ruimtelijke kwaliteit een wat bredere impuls willen geven. Dat wordt gekoppeld aan de verruimingsactiviteiten van RWS in het gebied in het kader van de veiligheid en de doorstroming van meer water door de Nederrijn en Lek. De vorige staatssecretaris was enthousiast over de plannen en heeft daarover met de provincie Utrecht een overeenkomst getekend. De huidige staatssecretaris kan in principe genoeg nemen met variant 1; dat is in feite voldoende. Die variant geeft ook een bepaalde ruimtelijke kwaliteit als het gaat om rivierkundige maatregelen terwijl de kosten beperkt blijven tot ca. € 8 miljoen. Voor het gehele traject is € 23 miljoen gereserveerd. Dat betekent dat de riviergemeenten, de waterschappen, RWS en de provincie de ruimtelijke kwaliteit breder kunnen gaan invullen. Wanneer een beroep wordt gedaan op een bredere ruimtelijke kwaliteitsinvulling, moet er een breder gebiedsplan worden gepresenteerd. De stuurgroep wilde zich niet alleen beperken tot veiligheid en natuur, maar wilde ook bredere cultuur aanbrengen in het gebied, waardoor meer mensen van het gebied kunnen genieten, om er te kijken en te wandelen. Unanimiteit in besluitvorming is wel van groot belang. Als er in de regio verschil van inzicht bestaat, dan zal de staatssecretaris zeer waarschijnlijk kiezen voor variant 1; partijen staan dan wel met lege handen. Vianen kiest voor variant 4. De passantenhaven daar is beslist niet nieuw. Die ligt er al, maar Vianen wil deze haven verplaatsen. De 60 parkeerplaatsen komen voort uit een uitdrukkelijk besluit van de gemeenteraad Vianen, dit in het kader van de economische ontwikkelingen van de binnenstad van Vianen. De plek daarvoor is indicatief maar nog niet definitief. De molen wordt bij de plannen betrokken zodat het aangezicht van de stadswallen meer ruimtelijke kwaliteit krijgt. Woningbouw bij de Lekboulevard, variant 3, is inmiddels afgevalen. De stuurgroep stelt voor variant 4 verder uit te werken. Het amendement in de gemeente Nieuwegein is inderdaad belangrijk. Als daar de bandbreedte vooral bij natuurontwikkeling wordt gelegd, dan wil hij graag weten waar P.S. de bandbreedte legt. De stuurgroep wil nagaan in welke vorm extensieve recreatie mogelijk is. Vragen zijn gesteld over de recreatiebehoefte. Die behoefte is er zeker, niet alleen bij bewoners van de Lekboulevard, maar ook bij bewoners in achterliggende wijken van Nieuwegein en IJsselstein. Er wordt in het gebied niet voorzien in een zwembad of speeltuin. Het is de bedoeling dat het gebied toegankelijk wordt voor wandelaars, voor fietsers; er zullen ook uitkijktorens worden aangelegd. Gedacht kan worden aan een parkachtige inrichting voor een mix van intensieve en extensieve recreatie. Pas over een half jaar zal daarover een definitief besluit moeten worden genomen.

Mevrouw Fokker geeft aan dat bij de Lekboulevard ook een parkeerplaats is ingepland. Dat wekt de indruk dat ook de mensen van verder weg moeten worden gefaciliteerd. De heer Binnekamp wijst op de haven in Nieuwegein. De omgeving van die haven is niet rooskleurig; daar moet iets aan gebeuren. Met parkeerplaatsen kunnen bezoekers beter naar de haven worden geleid. Het gaat om recreatie, die past in het gebied. Hij doet een klemmend beroep op P.S. om de plannen niet alleen maar te beperken tot natuurontwikkeling omdat dit tot gevolg zal hebben dat het plan zal sneuvelen.

Mevrouw Dik begrijpt dat P.S. worden verzocht met variant 4 in te stemmen. Wanneer P.S. dat niet doen, en een voorbehoud maken voor bv. de Bosscherwaard, dan valt men terug op variant 1. Zij vraagt of zij dat juist heeft begrepen van de gedeputeerde.

De heer Binnekamp herhaalt dat partijen met lege handen zullen staan wanneer de regio verschil van mening heeft over de varianten en daarover geen consensus bereikt. Nadrukkelijk stelt hij dat nu nog geen besluiten worden genomen. Nu wordt gevraagd om groen licht voor de verdere uitwerking van variant 4, samen met alle andere betrokken partijen. Na de variantkeuze volgt het ontwerpadvies; bewoners is toegezegd dat zij daarbij optimaal zullen worden betrokken. Ingezet moet worden op de

breedte van recreatie en later kan tijdens het proces worden afgeroomd van intensief naar meer extensieve recreatie. In de komende maanden worden ontwerpateliers gehouden, wanneer voorlopig groen licht gegeven voor variant 4. P.S. gaan pas een definitief besluit nemen wanneer de mogelijkheden ten aanzien van de verdere invulling in het gebied bekend zijn. Hij pleit er met klem voor dat de regio zich met één gezicht naar buiten presenteert.

Mevrouw Fokker memoreert dat de tekst van het amendement, dat in de gemeenteraad van Nieuwegein aan de orde komt, al bekend is. O.a. gaat het amendement over de bandbreedte. Wellicht kan een dergelijk amendement ook statenbreed worden aangenomen; zou dat dan wel voor de staatssecretaris acceptabel zijn? Mevrouw Dekkers sluit zich bij die vraag aan.

Mevrouw Beukema begrijpt dat de heer Binnekamp ervoor pleit dat variant 4 nu maar moet worden aangenomen, omdat er anders geen geld beschikbaar zou worden gesteld. Anderzijds stelt hij ook dat P.S. moeten weten waar de bandbreedte ligt. In de verschillende reacties wordt bepleit de natuurkant zo sterk mogelijk te kiezen, met EHS en recreatie daarbinnen; daarmee wordt variant 4 niet terzijde geschoven maar daarmee wordt duidelijk dat de provincie een bepaald accent legt. Zij zou niet weten waarom dat niet zou kunnen.

Mevrouw Bodewitz vraagt waarom het verdere uitwerkingsproces, waarbij vele partijen worden betrokken, niet wordt afgewacht. Het is van belang dat de terreinbeherende organisaties hierbij worden betrokken en dat er daarna een meer voldragen voorstel met meer draagvlak aan de commissie wordt gepresenteerd.

De heer Balemans vraagt wat mevrouw Fokker nu precies met haar voorstel beoogt; immers, er is nog geen uitspraak van de raad van Nieuwegein.

Mevrouw Fokker memoreert dat de heer Binnekamp een appel doet op partijen om één lijn te kiezen. In die zin moet haar voorstel worden gelezen.

De heer Binnekamp antwoordt mevrouw Bodewitz dat de staatssecretaris in juni een besluit zal nemen op grond van de variantenstudie door de stuurgroep. In juni zal de staatssecretaris een signaal afgeven voor variant 4. Daarmee kan men verder in de planstudiefase. Na afronding daarvan, zal de staatssecretaris geld beschikbaar stellen voor variant 4. Variant 4 hangt samen met de fietsverbinding van de zuidelijke oever naar de noordelijke oever, met uitkijkposten voor de burgers. Die faciliteiten komen bv. in variant 2 te vervallen. Nogmaals doet hij een klemmend beroep om te kiezen voor variant 4. Samen met organisaties en bewoners zal duidelijk worden hoe het gebied zal worden ingericht.

Mevrouw Beukema vraagt waarom het oordeel van deze commissie wordt gevraagd. Zij neemt aan dat de gedeputeerde het interessant vindt om de accenten, die door P.S. op dit voorstel worden ingebracht, te vernemen en deze te betrekken bij het verder formuleren van variant 4. De accenten die nu ter commissievergadering worden aangebracht, zijn niet strijdig met variant 4 en kunnen daarbij worden betrokken

De heer Binnekamp beaamt dat de gelegde accenten niet strijdig zijn, echter, de invulling van variant 4 is meer dan van variant 2. Zonder een regionale invulling, is de kans zeer groot dat de staatssecretaris zal kiezen voor variant 2. Concreet is zijn vraag of P.S. kunnen instemmen met variant 4 die vervolgens met alle partijen en bewoners verder zal worden uitgewerkt.

Op een vraag van mevrouw Dekkers verduidelijkt de heer Binnekamp het tijdpad: de staatssecretaris zal in juni het groene licht geven om variant 4 verder te ontwikkelen. Vervolgens wordt er gewerkt aan een inpassingsplan. Uiteindelijk zullen P.S. besluiten over het inpassingsplan en over de vraag welke variant er t.z.t. gerealiseerd zal worden. De termijn heeft hij niet inzichtelijk maar daar zal hij de commissie nader over berichten.

Mevrouw Fokker memoreert dat in het voorstel wordt aangegeven dat bij afwijzing van variant 4, men kan terugvallen op variant 1 of 2. Zij vraagt of de staatssecretaris in dat geval dan wel geld beschikbaar zal stellen voor variant 2. De heer Binnekamp kan die vraag niet beantwoorden. Wel weet hij dat de keuze voor de staatssecretaris niet moeilijk zal zijn, wanneer er in de regio verschil van mening is. Overigens is het nog maar de vraag of variant 4 realiseerbaar zal zijn. Het groene licht geven voor variant 4 wil niet zeggen dat alle wensen honoreerbaar zijn; dat moet wel binnen de financiële kaders passen. Pas wanneer er een definitief plan is worden de kosten, verbonden met de regionale ontwikkeling, duidelijk. Hij pleit ervoor door te gaan met variant 4 en dan zal blijken wat haalbaar en betaalbaar is.

De heer Binnekamp vervolgt dat de besluitvorming over de EHS in het streekplan is vastgelegd. Duidelijk is dat de kwantiteit van de EHS gehaald moet worden. Wanneer er een bepaalde mate van recreatie in het gebied gerealiseerd kan worden, dan zal dat voor wat betreft de EHS elders gesaldeerd moeten worden. Dat is een hard uitgangspunt. Daarbij speelt de saldobenadering een belangrijke rol. Wanneer voor bepaalde vormen van recreatie in de Bosscherwaard wordt gekozen, moeten natuurdoeltypen wellicht gewijzigd worden; dat zal in de planvorming moeten worden meegenomen. Het uitgangspunt is en zal zijn dat de EHS in kwantitatieve zin gerealiseerd moet worden. Er is een brede behoefte aan recreatievormen in het gebied; alle vier de gemeenten hebben dat bij herhaling uitgesproken. Het stuweiland staat buiten de planvorming en zal apart worden behandeld mits de gemeente Vianen daartoe initiatieven neemt. Wanneer op het eiland beperkte mate van woningbouw wordt toegestaan, dan zal dat dienen als kostendrager. Als er geen kostendrager nodig is, dan zal er geen woningbouw plaatsvinden. De parkeerplaatsen bij Vianen worden door de gemeente Vianen bekostigd. Er zijn vele malen contacten geweest met de bewoners. In de komende planstudiefase zullen bewoners bij de ontwerpateliers worden betrokken. Naar aanleiding van de financiële vraag van de heer Balemans, laat hij weten dat de kosten bij het daadwerkelijk advies van de stuurgroep helder in beeld zullen worden gebracht. De kosten zullen het bedrag van de € 4 miljoen niet overschrijden. Vragen zijn gesteld over bagger- en beheerskosten. Op dit moment zijn die kosten nog niet in beeld; een en ander wordt pas tijdens de studiefase helder. T.z.t. zal er tezamen met het advies van de stuurgroep een compleet beheerplan aan P.S. worden voorgelegd. Nogmaals geeft hij aan dat het beslist niet de bedoeling is het gebied in een recreatiepark om te vormen. Het gaat erom dat recreatie in het gebied een plaats krijgt, breder dan in variant 2. Nog deze week treedt hij in overleg met HUL en SBB. Op bepaalde onderdelen verschilt hij van mening met de visie van deze twee partijen; in de ontwerpateliers zal dat verder worden kortgesloten.

De voorzitter rondt de bespreking van dit agendapunt af.

10. Jaarrekening 2008

Mevrouw Fokker laat weten dat er veel klachten zijn over de trage uitbetalingen van de provincie waar het gaat om nota's en subsidies. Zij vraagt dienaangaande aandacht voor verbetering. Deze opmerking zal door haar fractiegenoot ook in de commissie BEM naar voren worden gebracht. Naar aanleiding van pag. 81, verdrogingstabel, merkt zij op dat een aantal percentages is verdwenen, ook waar het gaat over de regionale waterkeringen. In dit verband wijst zij op het areaal verdrogingsgebied. Tot enkele jaren ging het om 40% doelstelling. Kennelijk heeft de gedeputeerde, mede naar aanleiding van haar eerdere vragen, dat percentage aangepast, echter, dat had dan wel vooraf moeten gaan door een besluit van P.S. Nu wordt het percentage van 40% losgelaten. Haar vraag is hoe er wordt getoetst nu er helemaal geen percentage meer wordt genoemd.

Mevrouw Beukema vindt de onderbestedingen bij de uitvoering van de ILG verontrustend, met name wat betreft de RODS Utrecht, waar maar € 5 miljoen is uitgegeven terwijl er € 50 miljoen was begroot. Zij hoopt op versnellingsmaatregelen.

Mevrouw Dekkers constateert op pag. 63 een achterblijven van het aantal hectares nieuwe natuur in relatie tot de contracten particulier natuurbeheer. Wel wordt op pag. 64 een verdubbeling van het aantal gemeenten met een landschapsontwikkelingsplan vermeld. Op pag. 65 wordt aangegeven dat er facturen zijn die niet worden uitbetaald; zij vraagt hoe dat zit. Naar aanleiding van pag. 68 vraagt zij waarom er geen cijfers zijn voor toename percentage agrarische bedrijven met verbredingsactiviteiten. Ook heeft zij vragen over het aantal hectares Programma Beheer. Ook AVP en RODS blijven zeer sterk achter bij de begroting; een nadere toelichting op de oorzaken is op zijn plaats.

Mevrouw Bodewitz verwijst naar pag. 69, project 6, waar staat dat het onderzoek naar natuurcompensatie locaties tijdelijk stilligt wegens capaciteitsproblemen. Zij vraagt wanneer die problemen zijn opgelost. Op pag. 62 komt naar voren dat het provinciale EHS beleid 50% achterloopt bij de taakstelling. Wat kan de consequentie zijn voor het halen van de gestelde doelen in 2018? Op pag. 63, ecologisch onderzoek en monitoring, komt naar voren dat een definitieve methodiek voor de monitoring nog niet kon worden opgesteld omdat de richtlijnen van Programma Beheer nog niet duidelijk waren. Wanneer zal de methodiek en planning voor ecologisch onderzoek gereed zijn en gaat het hier nog steeds om een vlak dekkende 10 jaren cyclus? Op pag. 64 komt naar voren dat er in 2008 14 kilometer natuurvriendelijke oever is gerealiseerd. Dat lijkt mager ten opzichte van de totale opgave in 2018 om 450 kilometer gereed te hebben. In totaal is er 157 kilometer gerealiseerd. Zij vraagt of er een plan van aanpak is ontwikkeld om de aanleg van natuurvriendelijke oevers vlot te trekken.

De heer Binnekamp komt terug op de vraag van mevrouw Fokker over de verdroging. P.S. hebben in 2007/2008 de prioriteitenlijst vastgesteld voor de TOP-gebieden en daar wordt uitvoering aan gegeven. Dat is ook in het ILG opgenomen en zo moet het ook worden uitgevoerd. Bij het realiseren van de TOP-gebieden en de sub TOP-gebieden kan men hoger dan 40% uitkomen.

De heer Krol memoreert dat de ontwikkelingen, zoals beschreven in het jaarverslag 2008, expliciet met deze commissie zijn besproken. Met name waar het gaat om grondverwerving RODS en EHS loopt het programma in 2008 achter en dat is meermalen onderwerp van discussie geweest. De discussie over de prioritair gebieden is ingestoken juist om versnelling aan te brengen in RODS en EHS. Zo is er in de gemeente De Ronde Venen veel verzet geweest tegen het bestemmingsplan Marickeland, waarin het element onvrijwilligheid in overleg met de provincie werd geïntroduceerd. Nu de gemeente het bestemmingsplan heeft goedgekeurd, wordt er op vrijwillige basis zeer veel grond voor verkoop aangeboden. Dat is het beste signaal dat de grondmarkt in beweging begint te komen. Realisatie EHS voor 2018 staat wat hem betreft niet ter discussie.

Afgesproken wordt dat de informatieve vragen, die nog niet beantwoord zijn, alsnog schriftelijk zullen worden beantwoord, voorafgaand aan de volgende P.S.-vergadering.

11. Overleg voorgenomen toepassing afwijkingsbevoegdheid streekplan Utrecht ten behoeve van omlegging Maanweg Leusden

Mevrouw Bodewitz komt terug op de ambtelijke toelichting naar aanleiding van de vragen die over dit project zijn gesteld. O.a. wordt aangegeven dat er geen sprake is van significante aantasting van de EHS, echter, in het oorspronkelijke document staat dat LNV en NMU van oordeel zijn dat er wel sprake is van significante aantasting van de EHS. De PvdD vraagt hoe het mogelijk is dat er dien-aangaande een verschil van mening bestaat. LNV is bv. van mening dat met de gevolgde redenering het eigen provinciaal beleid opgerekt wordt, teneinde de verlegde Maanweg mogelijk te maken. De vraag is of LNV nog steeds van oordeel is dat het toepassen van de afwijkingsbevoegdheid in strijd is met het provinciale beleid. Ook de KvK acht nadere motivering noodzakelijk. Alles wijst erop dat voorliggend voorstel onvoldoende onderbouwd is. Ook wordt in de beantwoording aangegeven dat de aantasting niet als significant beoordeeld is, mede omdat de doelsoorten ook profiteren van de

maatregelen. Uit het “Nee tenzij rapport” maakt spreekster echter op dat er sprake zou zijn van significante aantasting van de EHS, als de compenserende maatregelen niet bij voorbaat in de afweging betrokken waren. Zij vraagt dienaangaande om een toelichting. LNV en NMU geven aan dat mitigatie en compensatie nog geen rol spelen bij beantwoording van de vraag of er sprake is van significante aantasting. Zij vraagt of P.S. de mening van de PvdD delen dat eerst de significantie vraag gesteld moet worden alvorens mitigerende maatregelen worden overwogen. Als noodzaak voor de aanleg van de verlegde Maanweg wordt als argumenten genoemd de beperkte capaciteit van de huidige aansluiting van de Maanweg. Gemeld wordt dat dit ten tijde van het streekplan nog niet voorzien was. Zij vraagt hoe dat mogelijk is. Wat betekent dit voor toekomstige bouwplannen; moeten er wegen worden omgelegd dwars door de EHS? In het voorstel staat dat de faunapassage onder de Arnhemseweg vooral dankzij dit project kan worden aangelegd. Het is haar niet duidelijk waarom de faunapassage speciaal door verlegging van de Maanweg gerealiseerd gaat worden.

De heer Kloppenborg sluit aan bij de vragen van de PvdD, voor wat betreft de afweging over de EHS. GroenLinks twijfelt aan nut en noodzaak van verlegging van de Maanweg. Veel beter is het de groei van het verkeer in een veel eerder stadium integraler aan te pakken met bv. OV, mobiliteitsmanagement, fietsen e.d. Verlegging van de weg zal, voor wat betreft de aansluiting op de rijksweg, weinig of geen soelaas bieden voor de verkeersproblematiek. In de commissie MME is besproken dat opnieuw zal worden gekeken naar de Ponlijn en naar de verbinding Amersfoort-Veenendaal die ook in dit kader een uitstekende oplossing kan bieden. Voorliggend voorstel is een geïsoleerde oplossing en een bredere oplossing verdient de voorkeur.

De heer Krol zet uiteen dat bij dergelijke maatregelen, zoals het verleggen van de Maanweg, altijd moet worden nagegaan of dat significante schade aan de EHS tot gevolg zal hebben. De vraag is of het plan in die vorm uitvoerbaar is, ook als er geen mitigerende maatregelen worden genomen. De mitigerende maatregelen zorgen voor een plus op het gebied van de ecologie. G.S. komen tot de conclusie dat de verlegging van de Maanweg ook had gekund zonder mitigerende maatregelen en dat er geen sprake is van significante aantasting van de EHS. De EHS kan op een goede wijze blijven functioneren en door de mitigerende maatregelen (=verzachtende maatregelen) kunnen er zelfs een aantal plussen op het punt van de ecologie worden bereikt. Dat is winst. Overigens is hij van mening dat dit voorstel een schoolvoorbeeld is van de werkwijze zoals die vroeger werd gevolgd; toen werd pas na de bouw van een woonwijk nagedacht over de ontsluiting. Nu is er bv. in het kader van Rijnenburg veel meer aandacht voor de integrale aanpak van verkeers- en vervoerproblemen. Voor de omlegging van de Maanweg wordt een relatief zware procedure door de provincie gevolgd. LNV had destijds waarschijnlijk de indruk dat er sprake was van significante aantasting. De provincie zal een en ander alsnog terugkoppelen naar LNV, voor de juiste beeldvorming en om te voorkomen dat de gedachte ten onrechte zou ontstaan dat de provincie te vrijmoedig met het EHS kader zou omgaan. Overigens zal het oordeel van LNV geen effect hebben op de procedure.

De heer Kloppenborg vindt het een goede zaak dat de provincie in voorkomende gevallen vooraf de consequenties van woningbouw voor verkeer en vervoer gaat overzien. GroenLinks is van mening dat deze reparatie bij de Tabakssteeg in Leusden ook mogelijk wordt door mee te liften met een veel integraler verkeer- en vervoersplan.

Mevrouw Dik vindt het erg belangrijk dat de provincie bij nieuwe woningbouwlocaties goed kijkt naar de nieuwe verkeersbewegingen. Dat gebeurt net op alle plekken. In Veenendaal-oost vindt woningbouw plaats en de weg is al vol voordat de eerste woning gebouwd wordt. Er moet een afweging gemaakt kunnen worden tussen doorstroming van verkeer en landschappelijke belangen. Zij las dat hier in eerste instantie ook sprake was van overschrijding van luchtkwaliteitsnormen. Dat is nu niet meer aan de orde. Zij sluit aan bij het pleidooi van de PvdD en GroenLinks. Ook haar fractie twijfelt inmiddels aan nut en noodzaak van de omlegging van de Maanweg.

Mevrouw Bodewitz waardeert de woorden van de gedeputeerde dat eerst gekeken moet worden of er significante aantasting plaatsvindt en dat pas daarna mitigerende maatregelen worden genomen. Echter, in het “Nee tenzij rapport” staat dat door rekening te houden met deze soorten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan de beek en oevers, directe schade wordt beperkt. Door de landschappelijke en ecologische inpassing van de weg toe te passen wordt voor deze soorten nieuw en kwalitatief beter leefgebied ontwikkeld waardoor de aantasting niet significant genoemd kan worden. Aangegeven wordt dat pas als rekening wordt gehouden met maatregelen, gesteld kan worden dat de schade niet significant is. Om die reden heeft de KvK om verdere onderbouwing gevraagd. Zij pleit ervoor deze zaak terug te laten komen in de commissie, nadat er een betere onderbouwing van dit voorstel is. De voorzitter vindt dat een moeilijke zaak, omdat dit voorstel nu al door de commissie wordt besproken. Mevrouw Bodewitz vraagt of een beter onderbouwd voorstel aan P.S. kan worden voorgelegd.

De heer Krol geeft aan dat het hier gaat om toepassing van de afwijkingsbevoegdheid. De afspraak is dat G.S. die bevoegdheid mogen toepassen mits ze de opvatting van de commissie hebben gehoord. Die afspraak wordt in deze vergadering uitgevoerd. Hij constateert dat een aantal leden van de commissie op z'n minst extra vragen/bezwaren heeft over de onderbouwing van het voorstel, in het bijzonder de PvdD. Naar zijn oordeel, is de onderbouwing van het voorstel wel stevig. Het gaat hier niet om een P.S.-voorstel en wordt derhalve niet in P.S. besproken. Wel is het mogelijk de onderbouwing nog verder aan te scherpen waardoor bezwaren mogelijk kunnen worden opgeheven. Volgens moeten G.S., met in achtname van het gevoel van de commissie, een besluit nemen.

De heer Martens wijst erop dat de gemeente met smart wacht op provinciale goedkeuring van het plan. Dat wil hij toch met nadruk onder de aandacht brengen, ondanks het feit dat de PvdA wel meevolt met de ingebrachte kanttekeningen.

De heer Krol verwijst naderhand naar het “Nee tenzij” onderzoek Verleg de Maanweg van de gemeente Leusden. Dat betreft een ecologisch onderzoek. Dit rapport is voor deze commissie interessant en hij zegt toe dat de commissie dit rapport zal ontvangen.

12. Statenbrief Actualisatie reconstructieplan

Wegens het komende vertrek van gedeputeerde Krol, vraagt de voorzitter of de commissie dit agendapunt nu wil behandelen of wil doorschuiven naar de volgende vergadering. De heer Krol geeft aan dat er deskundigen aanwezig zijn, die feitelijke vragen van de commissie kunnen beantwoorden. Besloten wordt het agendapunt te behandelen.

Mevrouw Bodewitz heeft waardering dat in de advisering is meegenomen het doen van een voorstel voor de bedrijfsomvang van intensieve veehouderijbedrijven. Niet alleen moet worden gekeken naar de recente beleidsontwikkelingen, maar ook naar nieuwe inzichten die er zijn, bv. op het gebied van gezondheid. Zij verwijst in deze naar het RIVM rapport volksgezondheidsaspecten van veehouderij megabedrijven in Nederland. Zij pleit ervoor dat rapport mee te nemen.

De voorzitter onderbreekt mevrouw Bodewitz aangezien zij haar spreektijd zeer ruim heeft overschreden. Mevrouw Bodewitz laat weten dat zij niet gewend is aan de spreektijdenregeling; de volgende keer zal zij daarop letten.

Mevrouw Fokker en de heer Kloppenborg pleiten ervoor dit agendapunt door te schuiven, temeer daar er nu geen politieke vragen kunnen worden gesteld nu de gedeputeerde vertrokken is.

De voorzitter brengt dit punt in stemming. Hij constateert dat D66, SP, GroenLinks, PvdD en PvdA dit agendapunt willen doorschuiven. Dat betekent dat 26 fractieleden voor behandeling in deze vergadering zijn en 20 fractieleden tegen, zodat het voorstel niet wordt overgenomen.

De heer V.d. Lagemaat vindt het een goede zaak dat het reconstructieplan nWro-proof wordt gemaakt. Hij heeft overleg gehad met de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei die tevreden is over dit plan. Zijn fractie kan met de actualisatie van het plan instemmen.

Mevrouw Lamers vraagt naar de evaluatie van het tot nog toe gevoerde beleid, met name de AVP projecten. Nu wordt er opdracht aan de SVGV gegeven om zaken in te passen en te evalueren. De VVD wil dat toch wat breder zien. Vorig jaar was er discussie over de vraag of de plannen wel voldoende SMART waren. Haar verzoek is na te gaan wat er is gerealiseerd, wat de kosten zijn en hoe een en ander loopt. In de opdracht aan de SGVG wordt op pag. 3 een nieuw deeltraject vermeld, Horsterwold-Veluwe. Dat is voorbarig aangezien het een nieuw project is terwijl de eigen EHS doelstelling nog niet is bereikt. Ook komt er overig nieuw beleid aan de orde. Eerst moeten de consequenties daarvan in beeld worden gebracht, alvorens nieuw beleid daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

De heer Kloppenborg sluit aan bij de opmerkingen van de VVD. GroenLinks is van oordeel dat de Rumelaar in de EHS moet worden gehouden.

De heer Seldenrijk laat weten dat het CDA de lijn van G.S. deelt dat het actualiseren van het reconstructieplan moet gaan over de wijzigingen in beleid en regelgeving die van kracht zijn geworden na de vaststelling in 2005. O.a. wordt ingegaan op de megastallen. De gedeputeerde heeft destijds aangegeven dat megastallen in principe in Utrecht niet mogelijk zijn, omdat dit via de bestemmingsplannen wordt geregeld. Het CDA is er niet tegen om met een definitie te komen over megastallen. Het is goed om die discussie aan te gaan. In het stuk wordt melding gemaakt van de bedrijfsomvang. Hij stelt voor om ook naar andere graadmeters te zoeken om te komen tot een definitie. Op voorhand dient geen koppeling te worden aangebracht tussen het beleid en dat wat onder een megastal wordt verstaan. Het CDA gaat er van uit dat een en ander t.z.t. terugkomt in deze commissie. Hij sluit zich aan bij de opmerkingen van de VVD waar het gaat om de tussenbalans van de reconstructie over hetgeen er al dan niet is gerealiseerd. Ook is de opmerking van GroenLinks interessant; hoe staat het daarmee voor?

De voorzitter geeft de heren Bos (ambtenaar provincie Utrecht) en Van Zanten (Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei) gelegenheid om op de vragen van de commissie te reageren.

De heer Bos komt terug op de vraag van de VVD om nu al tot evaluatie over te gaan. Er is voor gekozen de evaluatie van beleid te plaatsen in de midterm review die voor het hele AVP bedoeld is. De midterm review zal medio 2010 uitkomen; om die reden is er nu niet gekozen voor evaluatie in de breedte tenzij P.S. die opdracht geven.

De nieuwe EHS gaat vooral over de robuuste verbindingzone Veluwe/Flevoland. Dat betreft Gelders beleid en is reeds in het streekplan van Gelderland verwerkt. Dat onderdeel is geen bevoegdheid van de provincie Utrecht. Wat het overige nieuwe beleid betreft is gevraagd de consequenties na te gaan. Om het nieuwe beleid kan men niet heen; het is verstandig de consequenties na te gaan voor het reconstructieplan.

GroenLinks verwees naar de Rumelaar. De uitspraak van de Raad van State heeft betrekking op de Wet ammoniak en veehouderij. In dat kader moest een EHS worden vastgesteld. De Raad van State heeft dat onvoldoende gemotiveerd geacht wat betreft de Rumelaar. Echter, dat staat los van de vaststelling van de EHS in het kader van het streekplan. Aan de SVGV is de vraag gesteld of de Rumelaar ook in het kader van het streekplan kan worden teruggeplaatst.

Over megastallen wordt geen definitie gevraagd. Neutraal geformuleerd wordt gevraagd om een advies over de omvang van megastallen waarmee duidelijkheid wordt verkregen over hetgeen wel of niet kan. Nu zijn megastallen niet mogelijk maar wellicht wil men toch meer ruimte bieden in de bestemmingsplannen dan nu mogelijk is. De SVGV is dienaangaande om advies gevraagd. Naar aanleiding van de vraag van de PvdD laat de heer Bos weten dat zoveel mogelijk rekening wordt

gehouden met nieuwe inzichten op het gebied van gezondheid voor mensen in relatie tot veehouderijen.

De heer V.d. Lagemaat geeft aan dat de Rumelaar feitelijk niet bij de EHS behoort. Het is een vrij kleinschalig gebied en dat ligt midden in het landbouwontwikkelingsgebied. Hij pleit ervoor de Rumelaar niet in de EHS op te nemen.

De heer Van Zanten geeft aan dat de Rumelaar in het kader van de actualisatie reconstructieplan niet is geagendeerd. De reconstructiecommissie zal opnieuw een afweging moeten maken als het gaat om draagvlak en doelstelling. Vanuit die afweging zal er een advies worden opgesteld dat ook aan P.S. zal worden voorgelegd.

De voorzitter stelt voor de politieke vragen van de commissie schriftelijk aan de griffie door te geven. Deze zullen aan de gedeputeerde worden voorgelegd met het verzoek deze te beantwoorden. Aldus wordt besloten.

13. Statenbrief rapport Randstedelijke Rekenkamer Groene Hart

De heer Kelder geeft aan dat dit rapport van de Rekenkamer geen grote verrassingen bevat. In de statenbrief wordt er een vraag opgeworpen, nl. het noemen van een concrete datum waarop de kernkwaliteiten voor het Groene Hart zijn uitgewerkt. Zijn fractie vraagt wanneer de gedeputeerde denkt daaraan toe te komen. De aanbeveling, het toetsen van de huidige bestemmingsplannen aan de provinciale structuurvisie, is niet overgenomen. De VVD gaat ervan uit dat, wanneer plannen in strijd zijn met de structuurvisie, deze niet door kunnen gaan.

Mevrouw Beukema vindt een aantal conclusies uit het rapport toch wel verontrustend. Op pag. 66 wordt aangegeven dat er onvoldoende zicht is op de ontwikkelingen in het Groene Hart. Wel worden de meeste aanbevelingen van de Rekenkamer door G.S. onderschreven, zij het dat de gehanteerde formulering wat vaag is. Dat heeft vragen opgeroepen. Niet duidelijk is hoe en wanneer de kwaliteitsas verplicht wordt gesteld. Wanneer gaat de omzetting in de structuurvisie plaatsvinden; hoe wordt dat aan P.S. voorgelegd? Gemeld wordt dat de interprovinciale werkgroep op dezelfde manier moet doorgaan. GroenLinks vindt het lastig om het politieke debat over het Groene Hart helder te houden wanneer er met een interprovinciale structuur wordt gewerkt, hoe noodzakelijk ook. De interprovinciale werkgroep moet een veel duidelijker uitwerking krijgen ten aanzien van procedure en taakverdeling, voorbereiding, verhouding tot P.S. om te voorkomen dat het politieke debat over het Groene Hart uit P.S. gaat verdwijnen. Zo wordt voorgesteld dit stuk niet meer door te schuiven naar P.S. GroenLinks is het daarmee oneens.

Mevrouw Dik verwijst naar de twee vragen uit de statenbrief. Naar aanleiding van de eerste vraag wil ook de ChristenUnie meer duidelijkheid over de status van de interprovinciale werkgroep in relatie tot de drie Provinciale Staten. Naar aanleiding van vraag 2 vraagt zij wat een realistische termijn is. Daar mag wel wat tijdsdruk op komen te staan. Voorts vraagt zij hoe de kwaliteitsatlas zo concreet kan worden gemaakt dat dit een plek kan krijgen in de provinciale verordening; kan dan gedacht worden aan het instrument beeldkwaliteitsplan waarvoor de ChristenUnie al vaker heeft gepleit?

De heer Duquesnoy sluit zich aan bij de opmerkingen van GroenLinks en de VVD. Ook de SP is van mening dat de stukken van de Rekenkamer wel in P.S. moeten worden behandeld. Ook is meer duidelijkheid nodig over werkwijze en procedure van de interprovinciale werkgroep

Mevrouw Fokker vraagt of de kwaliteitsatlas nog in de huidige statenperiode tot stand kan komen. De PvdA heeft zich destijds heel duidelijk uitgesproken tegen de komst van een interprovinciale werkgroep omdat de relatie en het mandaat van de eigen P.S. heel onduidelijk zijn. De PvdA blijft

op dit standpunt staan tenzij er een heel helder mandaat wordt verkregen. In conclusie 6 wordt melding gemaakt van een zorgvuldige afweging van de verschillende belangen. Zij heeft een bijeenkomst bijgewoond van de Stichting Groene Hart, een belangengroep over de mogelijke krimp van de bevolking. Daar hoorde zij niets over natuurbelangen en biodiversiteit. De provincie dient alle belangen mee te wegen. Natuurbelangen moeten nevensgeschikt blijven en soms bovengeschild aan de agrarische belangen. Verder kunnen de belangen per provincie verschillen. Zo is er in het Utrechtse deel geen sprake van krimp en dat kan voor het Utrechtse deel dan ook geen beleidsuitgangspunt zijn voor de belangenafweging. Wel steunt haar fractie aanbeveling 7.b om ieder bestemmingsplan te toetsen aan de provinciale structuurvisie en P.S. daarover te informeren.

De heer Krol vindt de draai in de discussie toch wat wonderlijk. Een aantal van de vragen is al besproken en besloten in het kader van de voorloper van het Groene Hart, die inmiddels is vastgesteld. De moeizame balans tussen natuur, recreatie enerzijds en de agrarische sector anderzijds in het grootste deel van het Groene Hart is een expliciete formulering geweest in de Voorloper die unaniem door P.S. is vastgesteld. Vanuit die vastgestelde kaders wordt gewerkt. De discussie over de interprovinciale werkgroep is aan P.S. Hij vindt het een goede zaak dat niet alleen Gedeputeerde Staten maar ook de Provinciale Staten van de drie provincies elkaar spreken, zij het dat dit ook wel lastig kan zijn. Er liggen drie bestuurlijke grenzen en er moet alles aan worden gedaan om te voorkomen dat er versnipperd beleid tot stand komt. Het mandaat van de interprovinciale werkgroep en de neiging om diffuus te worden hebben de P.S. in eigen hand. P.S. dienen in die zin zelf voldoende de ruimte te zoeken. Wanneer er conclusies worden getrokken die niet het Utrechtse dienen, dan zijn P.S. van Utrecht zeer goed in staat een en ander recht te zetten. De kwaliteitsatlas is inmiddels van start gegaan. Een deel van de kernkwaliteitendiscussie zal in dat kader gevoerd gaan worden, maar dat is niet voldoende. Definiëring van kernkwaliteiten moet vooral in de thematische herziening van de structuurvisie worden geregeld. Dat zal in 2010 aan de orde zijn. Er is derhalve sprake van een driesporenbeleid om te komen tot goed geborgde kernkwaliteiten van nationaal landschap het Groene Hart: 1. kernkwaliteiten/kwaliteitsatlas, 2. regelen in de structuurvisie 2010, 3. de vraag of kernkwaliteiten ook moeten landen in de verordening. De commissie nWro houdt zich daarmee bezig.

Mevrouw Fokker komt terug op de woorden van de heer Krol dat de afvaardiging in de interprovinciale werkgroep de ruimte onvoldoende heeft gezocht. Zij stelt voor het mandaat van de interprovinciale werkgroep duidelijker vast te leggen. De heer Krol benadrukt dat hij de zaak juist andersom heeft benaderd. Hij heeft laten weten dat P.S. zelf de ruimte bepalen die aan de interprovinciale werkgroep wordt gegeven.

De voorzitter rondt de discussie over dit rapport af.

14. Memo Belle van Zuylen

De heer Balemans vindt de kern van deze discussie of de provincie een bepaalde rol heeft als het gaat om het hoogbouwbeleid. Terecht hebben G.S. opgemerkt dat hoogbouw op voorhand niet onmogelijk is. Bescherming van het groen en zo min mogelijk bebouwing van het groen zal zelfs tot hoogbouw kunnen leiden, terwijl te hoge gebouwen weerstand oproepen.

Persoonlijk vindt spreker het niet wenselijk om op voorhand uitspraken te doen als provincie over de vraag of de Belle van Zuylen toren provinciaal belang is en of het provinciale instrumentarium daarvoor moet worden ingezet. Hij is daar geen voorstander van. Wel stelt hij de toezegging van de heer Krol op prijs dat er een visie op hoogbouw zal worden ontwikkeld. De VVD wil de Belle van Zuylen niet tot provinciaal belang verheffen. Zijn fractie wacht de notitie van G.S. ten aanzien van hoogbouw af.

De heer Kloppenborg laat weten dat zijn fractie sterk verdeeld is in sterke voor- en tegenstanders, en alles daar tussenin, van de Belle van Zuylen toren. De tegenstanders wijzen op de impact van de toren op het Groene Hart. De problemen zijn zodanig, dat er een provinciaal belang aan kan worden gekoppeld, vooral waar het gaat om excessieve hoogtes van ver boven 140 meter die een grote impact hebben op de beleving van het landschap.

Mevrouw Dik laat weten dat haar fractie van mening is dat de Belle van Zuylen vooral gemeentelijk beleid moet zijn. Het speelt zich af binnen de rode contouren en dat betekent dat in eerste instantie de gemeente aan zet is. Dat geldt ook voor het ontwikkelen van een visie op hoogbouw. Ook daar is voor de provincie geen rol weggelegd. De fractie hoopt dat gemeenten in hun structuurvisies zullen aangeven waar ze hoogbouw wel of niet passend vinden. Uitvoerig wordt ingegaan op de belevingswaarde van de Belle van Zuylen, nl. of de Belle de identiteit van het Groene Hart versterkt of bedreigt. Het gaat hier toch om subjectieve oordelen. Zelf staat zij op het standpunt van het eerste.

De heer Seldenrijk zet uiteen dat de Belle van Zuylen om een dominant gebouw gaat met het bewuste doel om op grote afstand uitstraling te ervaren. Het is een gebouw dat de horizon van veel inwoners van de provincie raakt. Inwoners die wel mogen reageren, richten zich tot de gemeenteraad van Utrecht. Maar inwoners van de provincie kunnen hun stem niet uitbrengen in de besluitvorming. P.S. hebben die positie wel omdat P.S. zijn gekozen door de betrokken inwoners die geraakt worden door het plan. Dat betreft ook een onderwerp dat in het coalitieakkoord aan de orde komt, nl. “dat ruimtelijke verrommeling zal worden tegengegaan. Dat geldt bv. voor beeldbepalende silhouetten van steden, dorpen en zichtlocaties langs de snelwegen behalve voor locaties die daartoe met het oog op provinciaal economisch beleid worden aangewezen.”

De toren zal een groot effect hebben op het naastgelegen nationaal landschap. Wil men dat landschap serieus nemen, dan moet de provincie dat gebouw niet willen. Het CDA vindt dat de provincie zeker een mening moet hebben over de toren die volgens het CDA niet gerealiseerd moet worden om horizonverrommeling te voorkomen en in het bijzonder het nationaal landschap zal aantasten. Het CDA wil provinciaal geen standpunt innemen over de functies en vormgeving van het gebouw. Dat is aan de gemeente Utrecht.

Het CDA vraagt of de gedeputeerde bereid is uit te zoeken of en hoe provinciaal instrumentarium kan worden ingezet om de provincie, niet alleen voor de Belle van Zuylen, maar in zijn algemeenheid, in deze materie positie te geven. Dit moet dan nog wel administratieve handen en voeten krijgen. Voor het CDA staat dit bestuurlijke punt vandaag centraal.

Mevrouw Dik begrijpt dat het CDA verwijst naar het coalitieakkoord, o.a. werd gesproken over verrommeling, echter, in dit geval is die term niet aan de orde. Onder verrommeling wordt in het coalitieakkoord bedoeld op bestaande situaties die moeten worden aangepakt. Het gaat zeker niet over de komst van de Belle van Zuylen. In haar beleving heeft het CDA oneigenlijk geciteerd uit het gezamenlijke coalitieakkoord.

De heer Seldenrijk laat weten dat het CDA daarin met de ChristenUnie van mening verschilt. De Belle van Zuylen zal zelfs vanaf Rotterdam zichtbaar zijn en dat is in het gebied niet passend. Mevrouw Dik meent dat het dan niet alleen om een provinciaal belang zou gaan, immers, Rotterdam ligt in de provincie Zuid Holland. Dan zou het CDA moeten pleiten voor rijksbeleid als het gaat om hoogbouw.

De heer Weijers geeft aan dat ook in de fractie van D66 discussie is geweest over de Belle van Zuylen; daarvan zijn er voor- en tegenstanders van. D66 is het er wel over eens dat duidelijk moet zijn waar de provincie al dan niet over gaat. D66 deelt de conclusie van de VVD dat dit geen zaak is van de provincie. Het is een ontwikkeling binnen de rode contour en dat is een zaak van de gemeente. Wel wil D66 graag weten wat de consequenties zijn van de toren, waarin veel bedrijven worden gehuisvest, voor de behoefte aan kantoren in de rest van de provincie; zal dat leiden tot leegstand

elders? Dan gaat het om een breder belang dan alleen van de stad Utrecht en is er een aangrijpingspunt om het proces op zijn minst te volgen. De regionale vraag naar bedrijfsterreinen/kantoren wordt in kaart gebracht en vraag en aanbod wordt door een groot volume aan nieuwe locaties anders. Ook dat kan een provinciaal punt van aandacht zijn.

De heer Witteman is van mening dat P.S. de gedeputeerde de opdracht moeten geven om stevig provinciaal beleid voor hoogbouw te ontwikkelen. Op basis van dat beleid dient het plan Belle van Zuylen te worden getoetst. Hij wil het niet alleen bij hoogbouw laten, maar bouwen in het algemeen, dat van invloed is op de kwaliteit van het landelijk gebied.

De heer Martens verwijst naar zijn inbreng van december en hij is verheugd dat terug te lezen in het memo van gedeputeerde Krol. De persoonlijke mening van P.S.-leden over de Belle van Zuylen vindt hij minder relevant. Op dit moment heeft de provincie naar het oordeel van de PvdA geen rol in deze discussie. Het CDA ging in op de gemeentelijke besluitvorming en de invloed van inwoners van andere gemeenten. Dat geldt voor vele onderwerpen en met die argumentatie kan hij niet meegaan. In het kader van de nieuwe structuurvisie en de nWRO wil hij graag een algemene discussie aangaan over de provinciale rol ten aanzien van de invulling van hoogbouw binnen de rode contouren.

De heer V.d. Lagemaat memoreert dat er in de beleidsneutrale omzetting van streekplan een aantal beleidsuitspraken als provinciaal belang is bestempeld. Gesteld is dat er binnen de rode contouren geen provinciaal belang ligt. Die lijn moet worden vastgehouden. Belanghebbenden die bezwaar hebben tegen de Belle van Zuylen toren, ook zij die geen inwoner zijn van de stad Utrecht, kunnen tegen de bouw een bezwaar indienen.

Mevrouw Bodewitz stelt het op prijs dat er provinciaal beleid wordt ontwikkeld met een visie op hoogbouw. Haar fractie is tegen de geplande Belle van Zuylen toren vanwege de nadelige effecten op de landschappelijke en panorama waarden van het Groene Hart.

De heer Krol laat weten dat G.S. willen voorkomen dat er een discussie over de Belle van Zuylen in P.S. gaat ontstaan. Hij constateert dat dat gelukt is. De fracties denken verschillend over de rol in deze van de provincie. Het is wel zinnig dat P.S. zich in de bredere context gaan beraden over hoogbouw, zoals door de heer Martens werd aangegeven. Aan de orde is dan de vraag of er door de provincie wel hoogbouwbeleid moet worden ontwikkeld, zo ja, hoe dat dan in het kader van de nieuwe verordening/structuurvisie moet worden vormgegeven. Duidelijk is dat de fracties ook intern verschillend denken over de Belle van Zuylen toren. Het ruimtelijke instrumentarium van de provincie is nu niet in beeld als het over dergelijke bouwplannen gaat. Wel is het zinvol na te denken over de rol van de provincie bij dergelijke grootschalige bouw met effecten op het landelijk gebied, open ruimte en kernkwaliteiten van het nationaal landschap. Dat vraagt dan wel om een algemene visie op hoogbouw en een goede inbedding daarvan in het ruimtelijk beleid.

De voorzitter constateert dat de commissie zich daarmee kan verenigen.

TER KENNISNEMING

15. Plusplan Marickeland en beantwoording vragen mevrouw Verweij

16. Verslag Ruimtelijk Beleid 2008

17. Realisatie-overeenkomst project de Schammer

18. Stand van zaken combinatievariant Groot Mijdrecht

19. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering.